

Ammattijalkapalloilijoiden säästäminen ja talousosaamisen tuen tarve

Astrit Kabashi

2021 Laurea

Ammattijalkapalloilijoiden säästäminen ja talousosaamisen tuen tarve

Astrit Kabashi

Ammattijalkapalloilijoiden säästäminen ja talousosaamisen tuen tarve

Vuosi

2021

Sivumäärä

63

Opinnäytetyön tarkoitus on selvittää suomalaisten ammattijalkapalloilijoiden säästämistä, olisivatko jalkapalloilijat tarvinneet opastusta taloudellisiin asioihin liittyen sekä selvittää ovatko jalkapalloilijat suunnitelleet urheilu-uran jälkeistä aikaa. Kohderyhmänä on jalkapalloilijat, jotka pelaavat Veikkausliigassa tai Ykkösessä.

Tutkimuksen teoreettisessa viitekehyksessä on kerrottu ammattiurheilijan määritelmästä, urheilijan urapolusta sekä urheilun merkityksestä nuoren elämässä. Teoriaosiossa on myös tarkasteltu urheilijan sosioekonomista asemaa Suomessa, kuten heidän eläke- sekä työttömyysturvansa, urheilusta saatavia tuloja sekä urheilijarahastoa.

Tämä opinnäytetyö on toteutettu kvantitatiivisena tutkimuksena, jonka tukena hyödynnettiin myös asiantuntijahaastattelua. Empiirinen tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella, joka lähetettiin kolmelle Suomen korkeimmalla sarjatasolla Veikkausliigassa ja kahdelle toiseksi korkeimmalla sarjatasolla Ykkösessä pelaaville jalkapalloseuroille. Kolme seuraa oli Veikkausliigasta ja kaksi seuraa Ykkösestä. Jokaisessa seurassa pelaa noin 25 pelaajaa, joten yhteensä tavoitettiin noin 125 tutkimuksen kohderyhmään kuuluvaa pelaajaa. Vastauksia saatiin yhteensä 41. Asiantuntijahaastattelu avulla haluttiin saada selville asiantuntijan mielipide urheilijarahastosta, urheilijoiden säästämisestä sekä urheilijoiden tarpeesta saada tukea säästämiseen ja taloudellisiin asioihin liittyen.

Tutkimuksen tuloksissa voitiin todeta, että 41:stä kyselyyn vastanneesta jalkapalloilijoista suurin osa on säästänyt uransa aikana ja suunnitellut urheilu-uran jälkeistä elämää. Tutkimukseen osallistuneet jalkapalloilijat saivat ensimmäiset rahalliset sopimukset jo 15-18-vuotiaina ja yli puolet jalkapalloilijoista olisi kaivannut tukea talousosaamisen suhteen uransa aikana. Lisäksi tuli esiin, että lähes puolet jalkapalloilijoista eivät ole kuulleet urheilijarahastosta, joka voi olla merkityksellinen taloudellinen hyöty urheilijalle.

Tutkimuksen tulosten perusteella jalkapalloilijoita pitäisi enemmän tukea talousosaamisen asioissa sekä urheilu-uran aikaisen elämän suunnittelussa. Jatkotutkimusehdotuksena ehdotetaan, että samantapainen tutkimus tehtäisiin kaikista suomalaisista urheilijoista.

Asiasanat: Ammattiurheilija, jalkapalloilija, talous, säästäminen, urheilijarahasto

Astrit Kabashi

Professional Football players savings and needed help on financial literacy

Year 2021

Pages

63

The aim of this thesis project was to examine the current financial situation of professional football players in Finland, their possible needs for financial education and their economic situation after their professional career. 41 subjects participated in a survey regarding their financial matters. The study participants compete in Finland's highest (Veikkausliiga) and second highest (Ykkönen) football leagues.

The thesis project was carried out as a quantitative study, which was supported by an expert's interview. The empirical study was implemented with a questionnaire which was sent to the recipients. Three Veikkausliiga clubs as well as two clubs in Ykkönen received the questionnaire. 125 players were approached and a total of 41 responses were analysed in this study. The purpose of the interview was to find out an expert's opinion regarding the athlete's fund, general attitudes to saving among Finnish football players as well as the possible needs for support in savings and financial matters during their professional athletic career.

The result of this study found that the majority of the 41 subjects who responded to the survey, have economized during their careers and planned for their financial affairs after professional athletic retirement. The subjects who participated in this thesis received their first financial contract at the age of 15-18, and more than half of the subjects would have wanted financial education and skills during their careers. In addition, it emerged that approximately half of the football players have not heard of the athlete's fund, which can be of significant financial benefit to an athlete.

Based on the results of this study, football players should be given more support in economic matters of financial competence as well as planning during their professional athletic career among Finland's two primary football leagues. As a proposal for further research, I suggest that a similar study which examines professional athlete's financial matters should be conducted on all competitive sports in Finland.

Keywords: Professional athletes, football player, finance, saving, athlete fund

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Ammattiurheilijan määritelmä	8
2.1	Urheilun merkitys ja asema nuoren elämässä.....	8
2.2	Siirtyminen ammattilaiseksi	10
2.3	Uran jälkeisen elämän suunnittelu	11
3	Urheilijoiden taloudellinen asema	12
3.1	Urheilijat suomessa	13
3.2	Urheilijarahasto	16
3.3	Urheilijat Yhdysvalloissa	17
3.3.1	NFL-pelaajien keskeiset ongelmat taloudellisia ratkaisuja tehtäessä	18
3.3.2	Ehdotetut ratkaisut NFL-pelaajien taloudellisiin ongelmiin	21
4	Pitkäaikaissäästämisen hyödyt	22
4.1	ETF-rahastot ja sijoitusrahastot	23
5	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet	24
6	Tutkimusmenetelmät	24
6.1	Kvantitatiivinen kyselytutkimus	24
6.2	Asiantuntijahaastattelu	25
6.3	Tutkimuksen toteutus	26
6.4	Tutkimuksen luotettavuus	27
7	Tulokset	28
7.1	Jalkapalloilijoiden taustatiedot ja sopimustilanteet.....	28
7.2	Urheilijarahasto ja uran jälkeisen elämän suunnittelu	31
7.3	Talouden hallinta ja säästäminen.....	32
7.3.1	Jalkapalloilijat, jotka ovat säästäneet	33
7.3.2	Jalkapalloilijat, jotka eivät ole säästäneet.....	35
7.4	Talousopin hoitaminen	36
7.5	Asiantuntijahaastattelu	36
7.5.1	Urheilijarahasto.....	37
7.5.2	Urheilijoiden taloudellinen asema	38
7.5.3	Urheilijoiden ensiaskleet säästämisen polulle	39
8	Yhteenveto	40
8.1	Säästäminen	41
8.2	Urheilijarahasto ja uran jälkeisen elämän suunnittelu	41
8.3	Pohdinta	43
	Kuviot	48
	Taulukot	48

Liitteet	49
----------------	----

1 Johdanto

Suomalaisten ammattiurheilijoiden asema on hieman erikoinen, etenkin verrattaessa normaali-työssä oleviin palkansaajiin. Suomessa urheilijoiden tulot eivät useimmissa tapauksissa ole suuria ja heidän työttömyys- ja eläketurvansa ovat heikkoja. Urheilijoilla sopimukset ovat usein lyhyitä, useimmiten vain vuoden tai muutaman vuoden pituisia kerrallaan. Myöskin loukkaantumiskorkeudet ovat huomattava uhka urheilu-uran kannalta. Toisaalta urheilija voi alkaa saamaan tuloja jo hyvin nuorena ja tulot voivat nopeasti nousta menestyksen myötä.

Ammattiurheilijoiden talouden ja uran jatkuva suunnitelmallisuus korostuu, koska urheilusta saatavat tulot vaihtelevat uran aikana. Lisäksi jokainen urheilija joutuu jossain vaiheessa vaihtamaan ammatinsa, koska urheilu-ura päättyy yleisemmin 30-40-vuotiaana.

Huippu-urheiluvaihe alkaa useimmiten 18-20 ikävuoden kohdalla, jolloin urheilija saa ensimmäisen ammattilais- tai puoliammattilaissopimuksen. Joillakin urheilijoista tätä edeltää jonnakin juniorisopimus, josta on saanut mahdollisesti tuloja esimerkiksi opintojen ohella. Ensimmäinen ammattilaissopimus on usein myös psyykinen käännekohta urheilijalle, jolloin urheilija päättää panostaa täysin urheiluun ja esimerkiksi opinnot jäävät vähemmälle huomiolle. Etenkin joukkueurheilussa, urheilijan ura voi ajautua nopealla aikavälillä ulkomaille, jossa sopimukset ovat useimmiten arvokkaampia kuin kotimaassa. (Salasuo ym. 2016, 233-235.)

Tapaturmavakuutuskeskuksen pitämän ammattiurheilijoiden vakuutustilaston mukaan vuonna 2020 ammattiurheilijoita oli yhteensä 1174, joista jääkiekkoilijoita oli 630 urheilijaa ja jalkapalloilijoita 298 (Tapaturmavakuutuskeskus, 2020).

Tässä opinnäytetyössä on keskitytty jalkapalloilijoihin, jotka pelaavat Suomen korkeimmalla sarjatasolla Veikkausliigassa sekä toiseksi korkeimmalla sarjatasolla Ykkösessä. Kyseisiä sarjoja pidetään yleisesti ammattilaissarjoina Suomessa.

Tämän opinnäytetyön päätarkoitus on selvittää kohderyhmän säästämistapoja, heidän tarvetaan opastukseen taloudellisiin asioihin liittyen sekä selvittää ovatko jalkapalloilijat suunnitelleet urheilu-uran jälkeistä aikaa. Lisäksi työssä otettiin selvää urheilijoille suunnatusta urheilijarahastosta, jota Suomessa tulonsa saava urheilija voi hyödyntää.

2 Ammattiurheilijan määritelmä

Ammattiurheilija on henkilö, joka kilpailee työkseen omassa urheilulajissaan joko yksilö-, pari- tai joukkuelajissa. Työ koostuu harjoituksista, kilpailuista ja erilaisista tilaisuuksista johon urheilija osallistuu. Ammattiurheilijalta vaaditaan hyvää terveyttä, liikunnallista lahjakkuutta ja oman lajin erinomaista hallintaa. Tavoitteena on mahdollisimman pitkä ja menestyksenkäs kansainvälinen ura. (TE-palvelut 2020.)

Ammattiurheilijana oleminen vaatii sitoutumista ja lähes jokapäiväistä harjoittelua lajista riippumatta. Erilaisia harjoituksia voi olla useita päivässä. Urheilijan on annettava jatkuvasti näyttöjä omasta tasostaan tullakseen valituksi otteluihin tai kilpailuihin. Ammattiurheilijan arki on erittäin kurinalaista ja määrätietoista, joten urheilun lisäksi elämäntapa ja ruokavalio on normaalia tiukempi. Ammattiurheilijan tukiverkostoon kuuluu useimmiten valmentajat, fysioterapeutit, hierojat ja urheilulääkärit. (TE-palvelut 2020.)

Ammattiurheilijan vapaa-aika on rajallinen ja sitä on vaikea erottaa arjesta. Yleensä kaikki tekemiset tehdään urheilun ehdoilla. Suuret harjoitusmäärät, ottelu- tai kilpailupäivät sekä matkustelut eivät anna ammattiurheilijalle usein mahdollisuutta tehdä muuta osa-aikaista työtä. Tästä johtuen ammattiurheilijan on saatava urheilusta palkkaa, sponsorituloja tai muita tuloja turvatakseen elantonsa. (TE-palvelut 2020.)

Vuonna 2017 Suomessa oli 1380 ammattiurheilijaa. Ammattiurheilijaksi on luokiteltu ne urheilijat, jotka on seuran puolesta ilmoitettu tapaturmavakuutuskeskuksen rekisteriin ja saavat urheilusta ansiotuloja yli 11 190 euroa vuodessa. Määrä on ollut kasvussa 2010-luvulla ja ammattiurheilijat painottuvat pääasiassa joukkuelajeihin, kuten esimerkiksi jääkiekkoon, jalkapalloon, koripalloon tai pesäpalloon. Yli puolet ammattiurheilijoista ovat jääkiekkoilijoita. Luvuissa ei ole huomioitu ammattiurheilijoita, jotka urheilevat amatikseen ulkomailla. Lisäksi, suurin osa urheilijoista ovat puoliammattilaisia, jotka opiskelevat tai tekevät osa-aikatyötä urheilun ohessa eikä heitä ole huomioitu laskuissa, koska heidän tulonsa urheilusta eivät ylitä 11 190 euroa vuodessa. (Lämsä 2018.)

Huippu-urheilijaksi voidaan määritellä myös urheilija, joka harjoittelee ja suoriutuu huippu-urheilun vaatimalla tasolla. Kaikilla urheilijoilla ei ole taloudellisia mahdollisuuksia keskittyä lajiinsa täyspäiväisesti, mutta huipulle tähtäävä urheilija tekee valintansa ja elää urheilijan elämää. (Salasuo, Piispa & Huhta 2016, 168.)

2.1 Urheilun merkitys ja asema nuoren elämässä

Monien Suomalaisten urheilijoiden risteyskohtana pidetään 14-16 vuoden ikää, jossa tehdään päätös urheilun lopettamisesta, jatkamisesta, tai siihen panostamisesta. Nuoret urheilijat,

jotka päättävät panostaa urheiluun, keskittyvät tavoittelemaan huippu-urheilijan aseman sekä kilpailevat pääsystä ikäkausikohtaisiin maajoukkueisiin. (Salasuo ym. 2018, 161.)

Salasuon ja kumppaneiden tutkimuksen mukaan, ”suomalaisen huippu-urheilun ikkuna on erityisesti joukkuelajeissa raollaan vain pienen hetken”. Huipulle tähtäävän nuoren on edettävä päättäväisesti ja kiirehtien, eikä nuori urheilija ehdi peilata tapahtuneita asioita. Erityisesti lajit, joissa maailman huippusarjat ovat ulkomailla, urheilijat pyrkivät saavuttamaan huippu-urheilijan aseman suoraviivaisesti ja nopeasti. Kehittymisvaiheessa tavoitellaan nopeasti aikuisten sarjoja ja nuoren urheilijan on aikuistuttava nopeasti. (Salasuo ym. 2016, 161.)

Salasuon ja kumppaneiden (2015) tutkimuksessa olleista urheilijoista monelle urheilu oli ”elämässä eteenpäin työntävä voima” 15 ikävuoden kohdalla. Nuoren urheilijan on peruskoulun jälkeen tehtävä päätös, miten hän yhdistää urheilun ja opiskelun. Suomessa on useita oppilaitoksia, jotka tukevat niin sanottua kaksoisuraa, jossa urheilun ja koulun yhteensovittaminen on helpompaa. (Salasuo ym. 2016, 168.)

Urheilun ja opiskelun yhdistäminen ei kuitenkaan ole itsestään selvää eikä täysin mutkatonta. Tanskalaiset Christensen ja Sorensen (2009) tutkivat kuinka tanskalaiset 15-19 vuotiaat nuoret miesjalkapalloilijat kokevat koulun ja urheilun yhdistämisen. Tutkimuksessa selvitettiin 25:n lupaavan nuoren jalkapalloilijan kokemuksia tavoitteellisen urheilun ja koulun yhdistämisestä.

Tutkimuksessa mukana olleiden nuorten vastauksista tulee ilmi, että nuoret ovat usein enemmän kiinnostuneita jalkapallosta kuin koulusta. Seuroissa usein vaaditaan kouluasioiden hoitamista kunnollisesti, jotta nuori urheilija voi osallistua kaikkiin tapahtumiin. Koulunkäynnin nuoret kokevat pakollisena, jotta saavat käydä harjoituksissa mahdollisimman paljon. Nuoret kokivat ajoittain myös painetta seurojen puolelta, josta usein vaadittiin täyttä sitoutumista urheiluun. (Christensen & Sorensen 2009, 125-126.)

Nuorten jalkapalloilijoiden sekä koulunkäynnin yhdistämisellä oli edellä mainitun tutkimuksen mukaan kolme keskeistä ongelmaa. Nuoret kokivat vaikeaksi huipulle yltämiseen vaadittavan harjoittelun ja opiskeluvaikeuksien yhdistämisen, varsinkin kun jalkapalloilijoiden vaatimukset kasvavat jatkuvasti sekä mahdolliset ammattilaissopimukset houkuttelevat nuoria koko ajan enemmän rahallisesti arvokkaammilla sopimuksillaan. Toinen ongelma oli koulujärjestelmän joustavuus, jota ei ole täysin hyödynnetty. Kolmas ongelma oli urheilijoiden aikainen ammattimaistuminen lajiinsa, kun ammattilaissopimuksia tehdään nuorten urheilijoiden kanssa. Raha ja sopimusasiat astuvat nuoren elämään hyvin aikaisessa vaiheessa, jolloin urheilijan täytyy tehdä päätöksiä, jotka vaikuttavat hänen arkeensa. Ammattilaissopimuksen myötä nuori urheilija joutuu usein vaihtamaan paikkakuntaa tai maata, jolloin koulunkäynnin jatkuminen ei aina ole itsestään selvyyttä. Christensenin ja Sorensenin mukaan näitä urheilijoita pitäisi kyetä auttamaan paremmin, koska päätöksillä on pitkäaikaiset seuraukset, joita nuori urheilija ei välttämättä ymmärrä. (Christensen & Sorensen 2009, 129-130.)

2.2 Siirtyminen ammattilaiseksi

Huippu-urheiluvaihe alkaa useimmiten 18-20 ikävuoden kohdalla, jolloin urheilija saa ensimmäisen ammattilais- tai puoliammattilaissopimuksen. Joillakin urheilijoista tätä edeltää jonnäköinen juniorisopimus, josta on saanut mahdollisesti tuloja esimerkiksi opintojen ohella. Ensimmäinen ammattilaissopimus on usein myös psyykinen käännekohta urheilijalle, jolloin urheilija päättää panostaa täysin urheiluun ja esimerkiksi opinnot jäävät vähemmälle huomiolle. Etenkin joukkueurheilussa urheilijan ura voi ajautua nopealla aikavälillä ulkomaille, jossa sopimukset ovat useimmiten arvokkaampia kuin kotimaassa. (Salasuo ym. 2016, 233-235.)

Haastattelujen perusteella Salasuo ja kumppanit (2016) jaottelivat joukkueurheilijat kolmeen kategoriaan: eliittiin, duunareihin sekä puurtajiin. Keskeisenä jakokriteerinä oli, minkälaisen taloudellisen elannon urheilu antoi urheilijalle. Eliittiin kuuluvat urheilijat olivat useimmiten kansainvälisesti kilpailluissa lajeissa ammattiaan harjoittavia urheilijoita, jotka elättivät itsensä täysin urheilusta saatavilla varoilla. Suurin osa suomalaisista urheilijoista kuuluvat kuitenkin duunareihin ja puurtajiin, vain harva urheilijoista yltää eliittitason urheilijaksi kotimaassa tai kansainvälisesti. (Salasuo ym. 2016, 236.)

Salasuo ja kumppanit poimi aineistosta vain ne urheilijat, jotka pelaavat tai olivat pelanneet amatikseen ulkomaille sekä edustavat maajoukkuetta ja nimitti tämän ryhmän eliittieurheilijoiksi. Eliittieurheilijoilla yhtenäistä oli se, että useimmat olivat jo nuorena siirtyneet ulkomaiisiin sarjoihin pelaamaan sekä useimmiten heidän uransa oli edennyt sujuvasti ja yleensä ilman suurempia ongelmia. Ulkomaille siirtyessä, etenkin nuori urheilija kohtaa uusia kulttuurisia sekä sosiaalisia haasteita ja useimmiten urheilijoiden tulotasot nousevat siirtymisen myötä. Ulkomaille ammattieurheilu vaatii hyvin paljon niin mentaalisesti kuin fyysisesti ja arki voi olla ajoittain todella raskasta. Urheilijat pyrkivät jatkuvasti kehittymään ja edetä uralla, joten useilla tulee monta siirtoa uran aikana toiseen seuraan tai maahan. Siirtojen taustalla ei kuitenkaan ole aina raha ja paremmat sopimukset, mutta nousujohteinen ura tuo nämä etuudet mukanaan. (Salasuo ym. 2016, 239-243.)

Suurin osa urheilijoista kuuluvat kuitenkin ns. ”eliittieurheilijoiden” ulkopuolelle. Salasuo ja kumppanit nimesivät nämä urheilijat duunareiksi ja puurtajiksi. Aineistossa mainitut duunarit ovat ammattieurheilijoita ja elävät urheilijan arkea, josta saavat elantonsa, mutta heidän uransa ei ole lähtenyt lentoon niin kuin eliittieurheilijoilla ja useimmiten he pelaavat kotimaan sarjoissa. Näitä urheilijoita on Suomessa huomattavasti ”eliittieurheilijoita” enemmän, mutta tämäkin taso on erittäin vaikea saavuttaa ja suurin osa urheilijoista jäävät tämän ulkopuolelle. Kolmas ryhmä on puurtajat, johon kuuluu useimmiten pienemmät joukkueurheilulajit, mutta myös isoimmista lajeista moni urheilija kuuluu tähän ryhmään. Puurtajissa urheilijat usein pyrkivät elämään arkea kuten ammattieurheilijat, mutta eivät saa urheilusta elantoaan

ja tästä johtuen ovat puoliammattilaisia. Puoliammattilaiset urheilijat tekevät urheilun ohessa osa-aikaista työtä tai opiskelevat. (Salasuo ym 2016, 243-245.)

Salasuon ja kumppaneiden (2016, 246) mukaan lähes jokainen suomalainen huppu-urheilija tähtää jossain kohtaa uraa ulkomaille. Edellä mainittujen tutkijoiden keräämästä aineistosta käy ilmi, että suurin osa huippu-urheilijoista oli jossain vaiheessa uraa pelannut ammatikseen ulkomailla. Ulkomaille pyrkimiseen on usein monta syytä, mutta yleisesti ulkomaisissa sarjoissa ammatikseen pelaavat urheilijat saavat parempaa palkkaa, toiminta on ammattimaisempaa, sekä urheilijoiden tunnettavuus ja näkyvyys nousee. (Salasuo ym. 2016, 246.)

2.3 Uran jälkeisen elämän suunnittelu

Huippu-urheilun saavuttaminen on hyvin hankalaa ja vain harvat pääsevät terävimmälle huipulle. Etenkin sellaisiin ammattilaisuriin, jossa tienatuilla varoilla urheilija voi rahoittaa uran jälkeisen elämän, on mahdollisuus hyvin harvalla. Usein huipulle päässeen urheilijan ura päättyy jo 30 ikävuoden paikkeilla ja urheilijan on löydettävä uusi ura. (Salasuo ym. 2016, 168.)

Useimmalla urheilijalla on uran päättymisen jälkeen ammatinvaihto edessä. Tämä vaatii mahdollisesti uuteen ammattiin kouluttautumisen tai jo uran aikana kaksoisuran aloittamista. (Olympiakomitea 2018a.) Urheilijoiden kaksoisuraan on alettu kiinnittämään enemmän huomiota viime aikoina. Suomessa Olympiakomitea vastaa yhteistyössä muiden sidosryhmien kanssa huippu-urheilijoiden kouluttautumisen ja urasuunnittelun kehitystyöstä. (Olympiakomitea 2021b.)

Myös eri lajien yhdistykset sekä seurat tekevät työtä mahdollistaakseen urheilijoiden valmistautumisen uran jälkeiseen elämään. Esimerkiksi Jalkapallon Pelaajayhdistys tekee yhteistyötä eri organisaatioiden kanssa jalkapalloilijoiden kaksoisuran mahdollistamiseksi, joko työuran tai opiskelun merkeissä (Jalkapallon Pelaajayhdistys 2020). Urheiluseuroista esimerkiksi Fc Inter on aloittanut yhteistyön henkilöstöpalveluyritys Baronan sekä bisnespsykologiaan ja suoramakuun keskittyvän Momentous-Crescon kanssa. Yhteistyön tarkoituksena on luoda huippu-urheilijalle polku ja mahdollisuus uran jälkeiseen ammatinvaihtoon. Urheilijalle pyritään mahdollistamaan osa-aikainen työnteko tai opiskelu urheilun ohelle, niin ettei urheilu kärsisi. (Nikula 2020.)

Taylorin ja Ogilvien (1994) mukaan neljä yleisintä syytä urheilijan uran päättymiseen on ikä, loukkaantuminen, oman tason riittämättömyys eli uutta sopimusta ei saada tai urheilijan oma päätös uran päättämisestä. Taylorin ja Ogilvien mukaan urheilijan kannalta paras lopputulos saatiin silloin, kun urheilija päätti itse lopettaa uransa ja oli ehtinyt jo suunnitella uran jälkeistä elämää. (Gianmone 2016, 13.)

3 Urheilijoiden taloudellinen asema

Urheilijoiden eläkkeet sekä työttömyysturvat eroavat työssäkäyvien vastaavista. Vuonna 2021 alle 53-vuotiaat työntekijät maksavat työeläkemaksuja 7,15 % saamastaan ansiotulosta (Työeläke 2020). Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta (2009/279) 14 §:ssä määritetään että, urheilijat, jotka ovat vakuutettuna tapaturmavakuutuskeskukseen eli tienaa yli 11 800 euroa vuodessa, maksavat 4,5 prosenttia eläketurvamaksuja saamistaan tuloista.

Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvan (2009/279) 2 §:n ja 3 §:n mukaan se turvaa vakuutettuja urheilijoita tapaturman varalta. Tapaturmalla tarkoitetaan ”äkillisen, odottamattoman ulkoisen tekijän aiheuttamaa vammaa tai sairautta ja siitä seurannutta kuolemaa” sekä ”yksittäistä liikettä suoritettaessa ilman tapaturmaa äkillisesti tapahtunut lihaksen tai jänteen kipeytyminen”. Lain nojalla korvataan urheilijalle lajissaan aiheutunut tapaturma ja maksettaviin korvauksiin kuuluu muun muassa kuntoutuskustannukset, sairaanhoidon kustannukset sekä tapaturmaeläke. Näitä korvauksia maksetaan enintään kuuden viikon ajan tapaturman sattumisen jälkeen. (Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta 276/2009.)

Lain urheilijan tapaturma- ja eläketurvan (2009/279) 7 §:n mukaan tapaturmaeläkkeen määrä on 85 prosenttia urheilijan vuosityöansioista. Saman lain 11 §:ssä vuosityöansiota kuitenkin rajoitetaan maksimissaan 100 000 euroon vuodessa ja pysyvän työkyvyttömyyden osalta vuosityöansio rajataan 30 000 euroon vuodessa.

Tiivistettynä, lain tärkeimmät turvat ja korvattavat vahingot urheilijan kannalta ovat loukkaantumisen aiheuttamat hoitokulut, korvaus pysyvästä haitasta sekä tapaturmaeläke sen varalta, että urheilija ei pysty enää tekemään mitään muutakaan työtä. Useimmiten urheilijoiden loukkaantumiset eivät ole niin vakavia ja urheilija pystyy kuntoutuksen jälkeen tekemään jonkinlaista työtä, vaikka aina paluu urheiluun ei olekaan mahdollista. Tapaturmaeläkettä voidaan myöntää enintään viisi vuotta, mikäli urheilija pystyy kuntoutuksen jälkeen tekemään jotain muuta työtä. Tapaturmaeläkkeen määrä on 85 prosenttia urheilijan vuosityöansioista, kuitenkin enintään 100 000 euroa vuodessa. Ennen kuin urheilija saa tapaturmaeläkettä on hänellä 300 päivän omavastuu-aika, jonka ajalta urheilijan on kuitenkin mahdollisuus saada sairauspäivärahaa. Myös sairauspäiväraha määräytyy vuositulojen mukaan ja vuositulon tarkastelujakso on 12 kuukautta työkyvyttömyyden alkamista edeltävää kuukautta. Sairauspäiväraha on lähes saman verran kuin vuositulojen määrä päivätasolla ja korvauksesta tehdään vakuutusmaksuvähennys. (Jalkapallon pelaajayhdistys 2021; Kela 2021.)

Jalkapallon Pelaajayhdistyksen (2020) puheenjohtaja Pekka Sihvola on nostanut esille urheilijoiden eriarvoisuuden eläke- ja vakuutusturvasta normaali työntekijöihin verrattuna. Sihvolan mukaan on ”täysin kestämatön tilanne, että ammattiurheilua ei lasketa normaalityöksi”. Sihvolan antamassa esimerkissä hän vertailee urheilijaa ja toimistotyöntekijää, jotka molemmat ovat olleet seuran palveluksessa 15 vuotta, mutta urheilijan eläkekertymä on melkein puolet

pienempi toimistotyöntekijään verrattuna. Sihvola nostaa esille myös ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan, johon toimistotyöntekijä on oikeutettu jäätyään työttömäksi, mutta urheilijalla ei siihen ole oikeutta. Ongelmana on myöskin urheilijoilta vaadittu minimitulo, jonka jälkeen työnantaja on veloitettu maksamaan 4,5 prosentin eläkemaksut, kun taas esimerkiksi toimistotyöntekijälle maksetaan eläkemaksuja tuloista riippumatta. Ongelma tulee siinä, että moni urheilija, etenkin nuoret, jäävät eläketurvan ulkopuolelle pienten tulojen, lyhyiden sopimusten tai alkukauden loukkaantumistapauksen takia, kun minimityötulo ei täyty vuoden aikana. Sihvola painottaa, että myös ammattiurheilu on työtä niin kuin muutkin palkkatyöt. Jalkapallon Pelaajayhdistyksen toiminnanjohtaja Markus Juhola toteaa myös, että urheilijoille ei ole lakisääteistä turvaa sairaustapauksille, vaan turva on ainoastaan tapaturmille. Tällöin urheilijan ainoa turva on mahdollisessa pelaajasopimuksessa. (Jalkapallon Pelaajayhdistys 2020b.)

3.1 Urheilijat suomessa

Vuonna 2009 säädetty laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta (276/2009) velvoittaa Suomessa toimivat urheiluseurat tai yhteisöt vakuuttamaan kyseisellä vakuutuksella ne urheilijat, jotka saavat urheilemisesta vähintään 9 600 € veronalaista tuloa vuodessa. Edessä esitelty rahamäärä tarkistetaan vuosittain työntekijän eläkelaisa määritetyllä palkkakertoimella ja vuoden 2021 rahamäärät ovat 11 800 € (Tapaturmavakuutuskeskus 2020a). Laki urheilijan tapaturma ja eläketurvasta velvoittaa myös Tapaturmavakuutuskeskusta (TVK) ylläpitämään rekisteriä lain mukaisesti vakuutetuista urheilijoista ja vakuutuksenottajista. (Tapaturmavakuutuskeskus 2020b.)

Suomessa jääkiekolla on selkein asema ammattiurheilijoista puhuttaessa (Lämsä 2018). Tapaturmavakuutuskeskuksen pitämän ammattiurheilijoiden vakuutustilaston mukaan vuonna 2020 ammattiurheilijoita oli yhteensä 1174, joista jääkiekkoilijoita oli 630 urheilijaa ja toisena oli jalkapalloilijat 298 urheilijalla (Taulukko 1).

Urheilulaji	2020	2019	2018	2017
Jääkiekko	630	619	622	596
Jalkapallo	298	287	294	231
Koripallo	109	74	93	85
Pesäpallo	93	64	89	81
Lentopallo	34	38	33	40
Yksilölaji ja muu joukkuelaji	10	10	1	2
Yhteensä	1174	1092	1132	1035

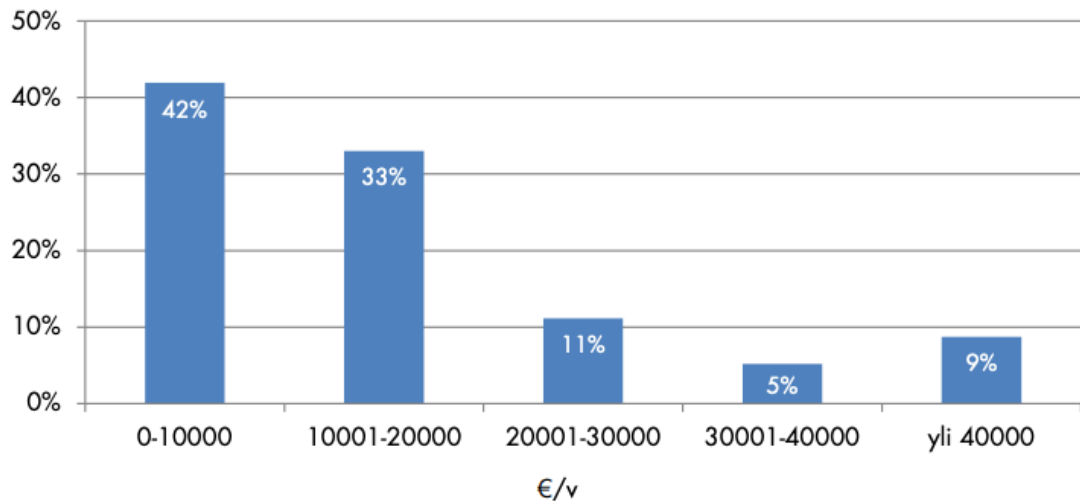
Taulukko 1. Ammattiurheilijoiden vakuutustilasto, vakuutettujen määrä pelikausittain (Tapaturmavakuutuskeskus, 2020).

Suomessa jääkiekon pääsarjatasolla olevilla urheilijoilla on mahdollisuus päästä semmoisiin tuloihin, että muuta työtä ei tarvitse tehdä ja urheilusta saatavasta palkasta voi elättää itsensä ja perheensä sekä rahaa riittäisi myös säästöön. Muiden lajien pelaajista vain parhailla on mahdollisuus päästä hyviin tuloihin, kun jääkiekkoilijoilla useammalla on siihen mahdollisuus. (Salasuo ym. 2016, 246-247).

Urheilijoiden tuloista ei ole tarkkaa tietoa ja kerättyjen verotietojen perusteella ei aina saada oikeaa kuvaa urheilijan tuloista, koska osan tuloista urheilijat voivat siirtää veropaasti urheilijarahastoon. Yle Uutiset kokosi Suomeen verotuloja maksavista urheilijoista listan, jossa on parhaiten tienanneita urheilijoita. Listauksessa oli yhteensä 22 urheilijaa, joista 20 oli jääkiekkoilijoita, jotka pelaavat KHL:ssä sekä SM-liigassa ja heidän ansiotulonsa vuonna 2019 on ollut noin 190 000 eurosta lähtien aina parhaiten tienanneeseen noin 630 000 euroon saakka. Kyseessä oli listaus Suomeen veroja maksavista urheilijoista, joten listaus ei sisällä suomalaisia urheilijoita, jotka pelaavat muiden maiden sarjoissa. Lisäksi edellä mainituista 20 jääkiekkoilijasta 10 olivat muun maan kansalaisia kuin Suomen. (Teiskonlahti, Kössö & Visuri 2020.)

Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU toteutti tutkimuksen aikuisurheilijoiden sosio-ekonomisesta asemasta sekä taloudellisista tukijärjestelmistä vuonna 2013, johon vastasi yhteensä 638 yksilö- ja joukkueurheilijaa (Kärnäniemi, Lämsä & Savolainen 2013, 4). Näiden urheilijoiden vuositulojen mediaani vuonna 2012 oli 11 500 euroa ja se sisälsi urheilusta saatavan palkan, apurahat, mahdollisen opintotuen sekä muut avustukset. 42 prosenttia

vastanneista sai tuloja 0-10 000 euroa vuositasolla ja 33 prosenttia tienasi 10 001-20 000 euroa. Yli 40 000 euroa tuloja sai 9 prosenttia vastaajista. Kuvio 1 alla kuvaa tarkemmin kyselyyn osallistuneiden joukkue- ja yksilöurheilijoiden tulojen jakaumat. (Kärämäniemi ym. 2013, 20-21).

Kuvio 1. Joukkue- ja yksilöurheilijoiden vuositulot 2012.

Kärämäniemen ym. (2013, 20) tutkimukseen osallistuneet urheilijat vastasivat myös kysymykseen, jossa tiedusteltiin urheilijoiden mielipidettä toimeentulojen riittävydestä. Joukkueurheilijoiden vastauksia oli yhteensä 200, joista 8 prosenttia vastanneista oli täysin eri mieltä taloudellisten resurssien riittävydestä. 29 prosenttia vastanneista oli osittain eri mieltä ja 26 prosenttia vastanneista olevansa osittain samaa mieltä. Täysin samaa mieltä oli 15 prosenttia vastanneista ja tältä väliltä 26 prosenttia. Yksilöurheilijoiden vastauksia oli yhteensä 365 ja kokonaisuudessaan yksilöurheilijat kokivat tulojen riittävän heikommin kuin joukkueurheilijat. (Kärämäniemi ym. 2013, 20.) Taulukko 2 selkeyttää annettuja vastauksia.

		Taloudelliset resurssit ovat riittäviä					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	Tältä väliltä	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Joukkuelaji	n	8	58	52	52	30	200
	%	4,0 %	29,0 %	26,0 %	26,0 %	15,0 %	100,0 %
Yksilölaji	n	29	114	105	92	25	365
	%	7,9 %	31,2 %	28,8 %	25,2 %	6,8 %	100,0 %
Yhteensä	N	37	172	157	144	55	565
	%	6,5 %	30,4 %	27,8 %	25,5 %	9,7 %	100,0 %

Taulukko 2. Urheilijoiden mielipide tulojen riittävydestä.

3.2 Urheilijarahasto

Urheilijan saamat tulot ajoittuvat pääosin lyhyelle ajanjaksolle ja painottuvat urheilu-uran aikaisiin tuloihin, joten urheilijoille on luotu mahdollisuus rahastoida osa urheilusta saadusta palkasta urheilijarahastoon. Urheilijarahaston tarkoitus on auttaa urheilijoita turvaamaan urheilu-uran jälkeisen toimeentulo. Rahastoon siirrettävät varat voidaan rahastoida verovaapaasti, mutta ne tuloutuvat urheilijan ansiotuloiksi, kun varoja aletaan nostamaan urheilu-uran päätyttyä, jolloin siitä vähennetään ansiotulovero. Rahaston käyttö edellyttää vähintään 9 600 euron vuosituloja urheilusta. Urheilijarahastoon saa siirtää enintään 50 % urheilusta saadusta palkasta. (Verohallinto 2019). Prosenttimäärän lisäksi urheilijarahastoon siirrettävän määrän rajoitteena on ollut maksimissaan 100 000 euroa vuodessa, mutta vuodelle 2021 enimmäismäärä on korotettu 200 000 euroon (Veronmaksajat 2020).

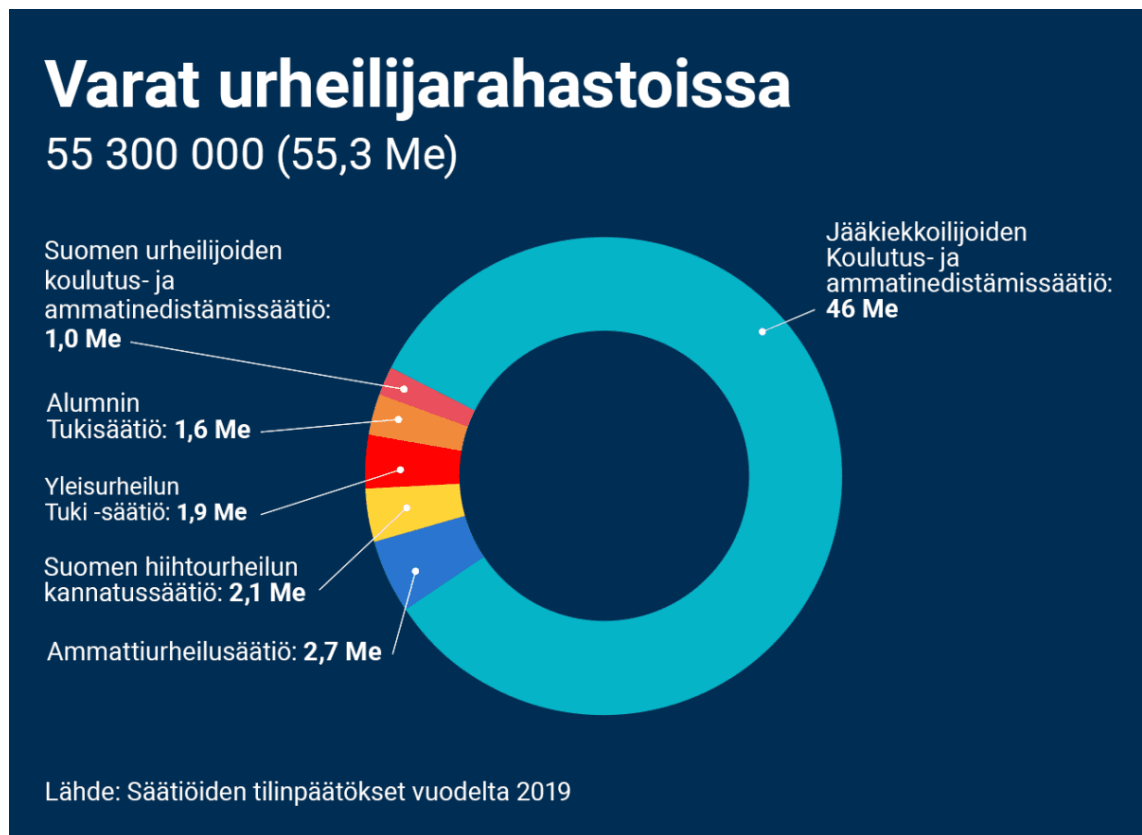
Rahastoon siirrettyjä varoja saa alkaa nostamaan vasta urheilu-uran päätyttyä. Verohallinnon (2019) mukaan ura katsotaan päättyneeksi, kun urheilijan tulot jäävät kaksi vuotta perästyksen alle 9 600 euron, vammautuminen päättää urheilu-uran tai urheilija itse ilmoittaa uran päätymisestä. Rahastoidut varat on nostettava vähintään kahden vuoden ja enintään 10 vuoden sisällä ja urheilija voi itse määrittää toivotun nostoajan. (Verohallinto 2019).

Urheilijan on itse tehtävä aloite, mikäli haluavat alkaa rahastoimaan tulojaan. Eri lajeilla on omat yhteistyökumppanit, jotka hoitavat urheilijarahastoinnit. Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiö hoitaa jääkiekkoilijoiden urheilijarahastoa, mutta itse rahastointi on ulkoistettu Obsido Oy:lle (Suomen Jääkiekkoilijat Ry 2021; Obsido 2021), yleisurheilijoiden rahastoinnit hoidetaan Yleisurheilun Tuki- säätiön alla (Yleisurheilun Tuki Rs 2021) sekä esimerkiksi jalkapalloilijoiden ja muiden urheilijoiden rahastoinnit hoitaa Suomen urheilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissäätiö, jonka varoja hallinnoi Aurator Varainhoito Oy (Suomen urheilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissäätiö 2021).

Aiemmin mainitulla Taulukko 1 mukaan vakuutettuja ja urheilijarahaston hyödyntämiseen oikeutettuja urheilijoita vuonna 2019 oli 1092 urheilijaa. Vuonna 2019 urheilijarahastoissa oli arvioiden mukaan noin 500 jäsentä, joista osa on nykyisiä urheilijoita ja osa jo uransa päättäneitä urheilijoita. Vaikka jäsenmäärä ei ole tarkasti tiedossa säätiöiden erilaisista raportointikäytännöistä johtuen, on urheilijarahaston jäsenmäärä todella pieni. Kuvio 2 alla näyttää urheilijarahastojen hallinnoitavien varojen määrän. Valtiovarainministeriön nimeämistä säätiöistä kuudella on oma urheilijarahasto ja heillä on yhteensä noin 55,3 miljoonaa euroa hallinnoitavana. Suurin urheilijarahasto on Jääkiekkoilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissäätiö, jolla oli vuonna 2019 yhteensä 384 jäsentä ja hallinnoitavia varoja oli noin 46 miljoonaa euroa. Rahaston koon puolesta toiseksi suurin säätiö, joka hallinnoi urheilijarahastoa on Amatieurheilusäätiö noin 2,7 miljoonan euron hallinnoitavilla varoilla ja noin 80 prosenttia sen

jäsenistä on jääkiekkoilijoita. Molemmat säätiöistä ovat avoimia kaikille urheilijoille. (Suopuro 2020.)

Kuvio 2. Säätiöiden tilinpäätökset vuodelta 2019

3.3 Urheilijat Yhdysvalloissa

Ammattiurheilijat ovat taloudellisesti erittäin haavoittuvaisia useasta syystä (Karaffa 2010, 1). Yhdysvalloissa kansallisen koripalloliigan pääsarjan NBA:n pelaajista noin 60 prosenttia on taloudellisesti vararikossa viiden vuoden sisällä sarjasta poistumisen jälkeen (Dudley 2018). NBA pelaajien mediaanipalkka kaudella 2019-2020 oli 2,9 miljoonaa dollaria (Basketball Reference, 2020). NFL:n, Yhdysvaltojen kansallisen amerikkalaisen jalkapalloliigan pelaajista noin 78 prosenttia on taloudellisesti vaikeuksissa tai vararikossa kahden vuoden sisällä urheilusta eläköitymisen jälkeen (Dudley 2018). NFL-liigan tulokaspelaajan minimipalkka on 480 000 dollaria ja liigan keskiarvopalkka on 2,7 miljoonaa dollaria kaudessa. Tuloerot tulokaspelaajan ja mainetta keränneen pelaajan välillä ovat suuret liigan mediaanipalkan ollessa 860 000 dollaria. (Kerri & Courtney 2019).

Karaffa (2010) teki tutkimuksen, jonka kohteena oli eläköityneiden amerikkalaisen jalkapallon kansallisen liigan (NFL, National Football League) pelaajien havainnot pelaajauran aikana tehdyistä taloudellisista päätöksistä. Tutkimuksen tavoitteena oli tutkia eläköityneiden pelaajien

kokemuksia tehdyistä taloudellisista päätöksistä uran aikana ja saada tietoja, jotka auttaisivat tulevaisuudessa muita pelaajia luomaan hyvän mallin taloudellisia päätöksiä tehtäessä. (Karaffa 2010, 2.)

Tutkimuksen tekoaikaan, vuonna 2008, NFL:n pelaajien minimi vuosipalkka oli 295 000 dollaria, mediaanipalkka 830 000 dollaria ja keskimääräinen vuosipalkka 1,8 miljoonaa dollaria. Tästä huolimatta monet lajin urheilijoista olivat taloudellisissa vaikeuksissa pian uran päättymisen jälkeen. Noin 25 prosenttia NFL-pelaajista ovat vaikeuksissa vuoden sisällä uran lopettamisen jälkeen. Kahden vuoden sisällä NFL-uransa lopettamisen jälkeen noin 78 prosenttia pelaajista ovat eronneet avioliitosta, työttömiä tai taloudellisesti varattomia. Tämän lisäksi kyseiset urheilijat ovat haavoittuvaisia erilaisille huijauksille, jossa varainhoitajat vakuuttavat urheilijan sijoittamaan varoja erilaisiin sijoituskohteisiin. (Karaffa 2010, 1-2.)

Useat urheilijat ovat huonosti valmistautuneita taloudellisiin haasteisiin, jotka ammattiuurheilijalla tulee vastaan. Tiedon ja osaamisen puutteen myötä monet tekevät huonoja taloudellisia päätöksiä uransa aikana. Kyseisten urheilijoiden pelaajaurat eivät ole hirveän pitkiä, keskimääräisesti NFL-pelaajan ura kestää neljä vuotta ja vain noin puolella koko liigan pelaajista ura kestää yli kolme vuotta. Tämän lisäksi loukkaantumiset usein lyhentävät pelaajien uraa ja samalla ansiot tippuvat. Vaikka pelaajan tulot ovat suuret uran aikana, ne ajoittuvat vain muutamalle vuodelle, jonka jälkeen tulot usein tippuvat radikaalisti. (Karaffa 2010, 3-4.)

3.3.1 NFL-pelaajien keskeiset ongelmat taloudellisia ratkaisuja tehtäessä

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää entisten NFL-pelaajien kokemukset tehdyistä taloudellisista päätöksistä. Karaffa (2010, 13) tekemässä tutkimuksessa oli kolme tutkimuskysymystä:

- Mitkä olivat NFL-pelaajien käsitykset tehdyistä taloudellisista päätöksistä pelaajauran aikana?
- Mitkä tekijät vaikuttivat tehtyihin taloudellisiin päätöksiin pelaajauran aikana?
- Mitä eläköityneet NFL-pelaajat ehdottaisivat parempien taloudellisten päätösten tekemiseksi pelaajauran aikana?

Tutkimuksessa käsiteltiin kuusi keskeisintä ongelmaa tai näkökohtaa, jotka NFL-pelaajista on havaittu. Ensinnäkin NFL-pelaajilla, kuten muillakin urheilijoilla, on ammatillinen vaara, joka käsittää muun muassa haasteellisuuden saavuttaa huippu-urheilu sekä pysyä siellä. NFL-pelaajien kohdalla vain kaksi prosentti yliopistossa pelanneista amerikkalaisen jalkapallon pelaajista saavutti ehdottoman huipun ja ylsi NFL-sarjaan. Lisäksi fyysiset loukkaantumiset sekä henkiset ongelmat aiheuttivat kaksi kolmasosaa eläköitymisistä. Ongelmana koettiin myöskin pelaajien pitkä eläke aika. Huippu-urheilijan ura loppuu usein nopeammin kuin työelämässä olevan henkilön ura. NFL-pelaajien kohdalla urheilija, joka pääsee NFL:ään 21-vuotiaana

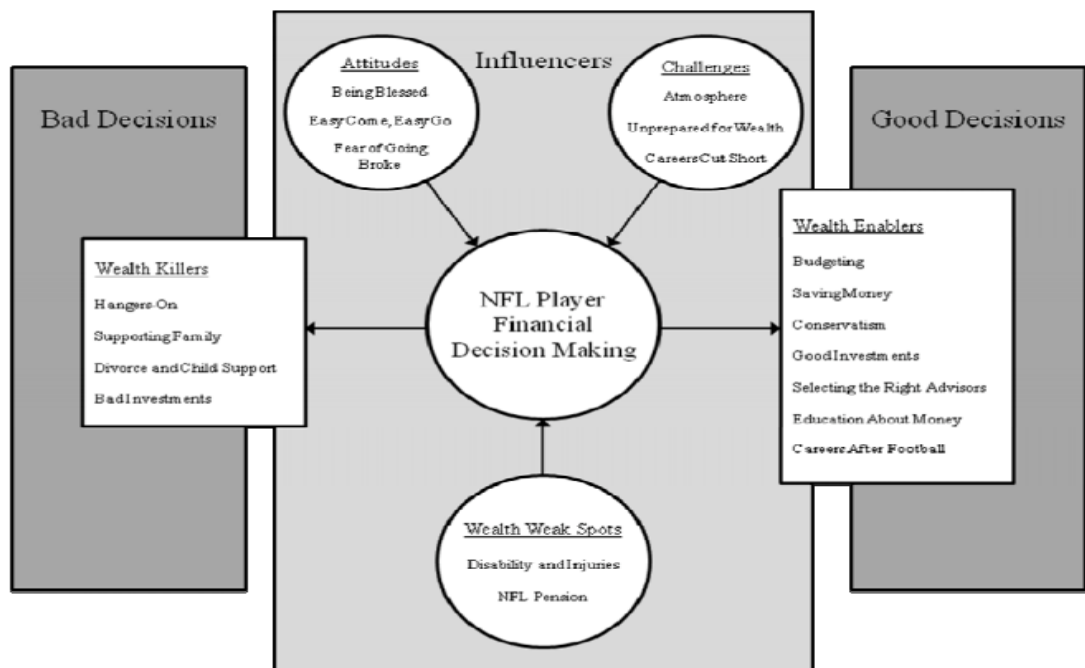
eläköityy noin 25-vuotiaana, uran kestäessä keskimäärin neljä vuotta. Näissä tapauksissa urheilijan eläke alkaa 40 vuotta aikaisemmin kuin työelämässä olevan henkilön eläkeikä. (Karaffa 2010, 39-40.)

Tulojen epätasaisuus oli myöskin yksi ongelmista. Vaikka useiden NFL-pelaajien tulot ovat erittäin suuria, vaihtelevat ne paljon pelaajakohtaisesti sekä tulot ovat usein sidottuja pelaajien suorituksiin, esimerkiksi loukkaantumiset voivat vaikuttaa suuresti pelaajan tuloihin. Lisäksi usein NFL-pelaajilla on ylimääräisiä kustannuksia normaaliin työntekijään verrattuna, koska he joutuvat palkkaamaan mahdolliset urheiluagentit sekä lakimiehet. (Karaffa 2010, 41).

Neljäntenä ongelmana Karaffa (2010, 41) näki NFL-pelaajien elämäntyylin. Tälle tasolle pääseminen tuo yleensä suuret rahalliset sopimukset sekä kuuluisuuden mukanaan. Nopean tulotason nouseminen sekä kuuluisuuden tunne voivat vaikuttaa nuoreen urheiliijaan suuresti ja useat urheilijat elävät yleistä elämää miettimättä sitä, kuinka nopeasti heidän urheilu-uransa ja samoin tulot voivat päättyä esimerkiksi loukkaantumisen myötä. Useat urheilijat ovat kokeneet myös taloudellista hyväksikäyttöä perheenjäseniltä, kavereilta, pelaaja-agenteilta sekä neuvonantajilta. Etenkin nuoret urheilijat ovat haavoittuvaisia lähipiirinsä vaikutuksesta ja saattavat tuhlaata rahojansa holtittomasti muita kuunnellessa. (Karaffa 2010, 41-42.)

Äkkirikastuminen on viidentenä listauksessa. Tulotasojen äkillinen nousu etenkin nuorille aiheuttaa haasteita, koska heillä ei ole vahvaa taloudellista kokemusta eikä osaamista. Huipulle pääseminen ja ison sopimuksen tekeminen on urheilijalle myöskin henkisesti iso asia, jolloin urheilija joutuu kohtaamaan omat tunteensa sekä pelkonsa esimerkiksi siitä, kuinka hän hallitsee raha-asiansa sekä olla varuillaan erinäisiä huijausyrityksiä vastaan. Yhdysvaltojen kansallisen talouskasvatuksen säätiön mukaan äkkirikastumisen kokeneella henkilöllä voi kestää 6-12 kuukautta tai jopa kolme-viisi vuotta sopeutua henkisesti äkkirikastumisesta tulleeteseen vaurauteen. Kuudentena näkökohtana käsiteltiin NFL-pelaajien taustaa. Oli todennäköisempää, että taloudellisesti heikommasta perheestä tulevat pelaajat tuhlaavat varallisuutensa holtittomammin. (Karaffa 2010, 42-44.)

Tutkimuksessa haastateltujen 25:n entisen NFL-pelaajien vastauksien perusteella pyrittiin hahmottamaan heidän tekemiään taloudellisia päätöksiä ja luoda malli, joka edesauttaisi pelaajia tekemään hyviä taloudellisia päätöksiä. Vastausten perusteella pystyttiin luomaan NFL-pelaajille päätöksentekomalli, joka olisi avuksi taloudellisia päätöksiä tehtäessä. Malliin kuului kolme kategorialla ja yhteensä viisi teemaa. Huonot päätökset (Bad Decisions), hyvät päätökset (Good Decisions) ja niihin vaikuttavat tekijät (Influencers) olivat kolme pääkategoriaa, kuten kuviossa 3 näkyy. (Karaffa 2010, 105-106.)

Kuvio 3. NFL-pelaajien taloudellisten päätösten tekemisen malli

Päätöksen keskiössä on NFL-pelaaja itse, jota kyseisessä päätöksentekomallissa ympäröi päätöksiin vaikuttavat tekijät. Mallissa todettiin kolme päävaikuttajaa päätöksiä tehtäessä. Yhtenä vaikuttajana taloudellisiin päätöksiin pidettiin asenteita joita pelaaja kokee, kuten olonsa siunatuksi tunteminen omista saavutuksista ja siitä mihin on yltänyt, kuuluisuuden tunne, suuret tulot - suuret menot asenne sekä pelko vararikkoon joutumisesta. Toisena vaikuttajina oli pelaajille tulevat haasteet, kuten NFL-pelaajien ilmapiiri, lyhyet urat sekä vaurautumattomuus vaurauden pelaajien huonon taloudellisen osaamisen ja äkkirikastumisen takia. Kolmantena vaikuttajana pidettiin vaurauden heikkoja kohtia, kuten tuloihin vaikuttavat loukkaantumiset ja vammautumiset sekä NFL-pelaajien eläkkeet, jotka ovat usein hyvin pieniä. Lisäksi vakavat loukkaantumiset tai vammautumiset voivat vaikeuttaa urheilijan mahdollisuuksia urheilu-uran jälkeiseen työllistymiseen. (Karaffa 2010, 110-112.)

Hyvinä ratkaisuin ja vaurauden mahdollistajana kohti parempia taloudellisia päätöksiä pidettiin muun muassa taloustaidon opiskelua ja parantamista, budjetointi, säästäminen ja sijoittaminen, oikeiden neuvonantajien löytäminen sekä valmistautuminen urheilun jälkeiseen elämään ja mahdollisen toisen uran löytäminen. Huonoina päätösinä ja vaurauden tuhoajina pidettiin yltiöpäinen rahallinen tuki perheelle, kavereille ja neuvonantajille, joista monet urheilijat kokivat tulevaisuudessa rahallisesti hyväksikäytetyksi. Lisäksi samaan kategoriaan kuului mahdolliset avioerot ja elatusavut sekä huonot sijoitukset, johon kuuluivat usein muun muassa liian ison ja arvokkaan talon ostaminen sekä perheyriitykseen sijoittaminen. (Karaffa 2010, 106-111.)

3.3.2 Ehdotetut ratkaisut NFL-pelaajien taloudellisiin ongelmiin

Karaffan (2010, 48) mukaan Bradley (2000, 249) on todennut, että huippu-urheilijoiden taloustaidot ovat alhaisemmat kuin tavanomaiseen työelämään valmistautuvalla henkilöllä. Tätä varten NFL-pelaajille onkin kehitetty pakollinen neljä päivää kestävä ohjaus huippu-urheilijan elämään sopeutumisesta, jossa käsitellään muun muassa taloudellista osaamista sekä järkevien ratkaisujen tekemistä. (Karaffa 2010, 48.)

Tutkimuksessa haastateltiin 25 jo uransa päättäneitä NFL-pelaajia, jotka kertoivat omasta kokemuksesta sekä näkemyksistään uran aikana ja sen jälkeen tehdyistä taloudellisista päätöksistä. Saaduilla tiedoilla pyrittiin auttamaan nykyisiä ja tulevia NFL-pelaajia parempaan taloudenhallintaan. (Karaffa 2010, 50.)

NFL:n liigalle, pelaajayhdistykselle ja joukkueille annettiin kehitysehdotukset tutkimuksen pohjalta. Kehitysehdotuksiin kuului neljä päähuomiota. Ensimmäinen kehitysehdotus liittyi vammautumisten ja loukkaantumisten hoitoon, jossa toivottiin lajiliiton sekä seurojen hoitavan paremmin urheilijoiden turvaa näissä tilanteissa. Monet NFL-pelaajat kärsivät loukkaantumisista uran jälkeen ja näiden hoitoon halutaan myös liiton tai seurojen tukea. Toinen kehitysehdotus liittyi pelaajien eläkemalliin, joka ei tue pelaajien uran jälkeistä elämää. Vuoden 1998 jälkeen pelaajat, jotka pelasivat neljä vuotta liigassa, olivat oikeutettuja 1880 dollarin eläketuloihin täytettyään 55-vuotta. Koska vain puolilla NFL-pelaajista pelaajaura kestää yli kolme vuotta eivät puolet pelaajista ole oikeutettuja eläke-etuihin. Lisäksi useiden pelaajien uran päättyessä jo nuorena on odotus eläkeikään todella pitkä. Ratkaisuksi ehdotettiin palkanmaksuun muutoksia siten, että urheiluvuosien tuloista osa siirrettäisiin maksettavaksi vasta urheilu-uran päättyessä, jolloin urheilijalla olisi jatkuvampi tulovirta myös uran jälkeen. (Karaffa 2010, 120-122.)

Kehitysehdotuksena oli myös uusille NFL-pelaajille järjestettävien koulutusohjelmien parantamiseen, jotka liittyivät urheilu-uran jälkeiseen elämään sekä taloustaitojen oppimiseen. Vaikka pelaajat saavatkin hurjia tuottoja peliuran aikana on heidän mietittävä ja oltava valmiita urheilu-uran jälkeiseen elämään, koska urheilu-uran tulot ajoittuvat hyvin lyhyelle ajalle ja elämä urheilu-uran jälkeen ja mahdollinen uusi työura on paljon pidempi kuin peliura. Uusien NFL-pelaajien pakollisessa tulokaskoulutuksessa opetetaan tulokkaille taloustaitoja, mutta tutkijan kehityskohteena ehdotetaan koulutuksen parantamista sekä sitä, että se tulisi jatkuvaksi koulutukseksi kaikille pelaajille. Tutkimuksessa ehdotetaan, että NFL-johdon pitäisi kannustaa pelaajia osallistumaan talouskoulutuksiin ja tapahtumiin tai tehdä niistä jopa pakollisen kaikille pelaajille. (Karaffa 20210, 122-123.)

4 Pitkäaikaissäätämisen hyödyt

Seppo Saario (2016, luku 1) on todennut kirjassaan, että henkilön tuloista huolimatta jokaisen pitäisi säästää osa tuloistaan ja aloittaa sijoittaminen. Saario painottaa myös, että sijoittaminen pitäisi aloittaa mahdollisimman nuorena ja jatkaa sitä pitkäjänteisesti.

Esimerkiksi Nordnetissä sijoittamisen ja säästämisen voi aloittaa jo 15 eurolla kuukaudessa. Säästämällä ja sijoittamisella voi vaurastua, jonka myötä elämään saa mahdollisesti taloudellista turvaa. Vaurastuminen mahdollistaa oman elämän hallinnan ja päätöksenteko on helpompaa, kun mahdollisiin yllätyksiin on voinut varautua. Nordnet kuvaa, että ”säästöt ovat mahdollistajia, jonka ansiosta uskaltaa epäonnistua ja kokeilla jotain uutta. Mitä aiemmin säästäminen ja sijoittaminen aloitetaan sitä, suuremman potin on mahdollista saada myöhemmin. Korkoa korolle-ilmion pohjalta parhaiten hyödyn saa, kun sijoitus aika on mahdollisimman pitkä. (Nordnet 2021.)

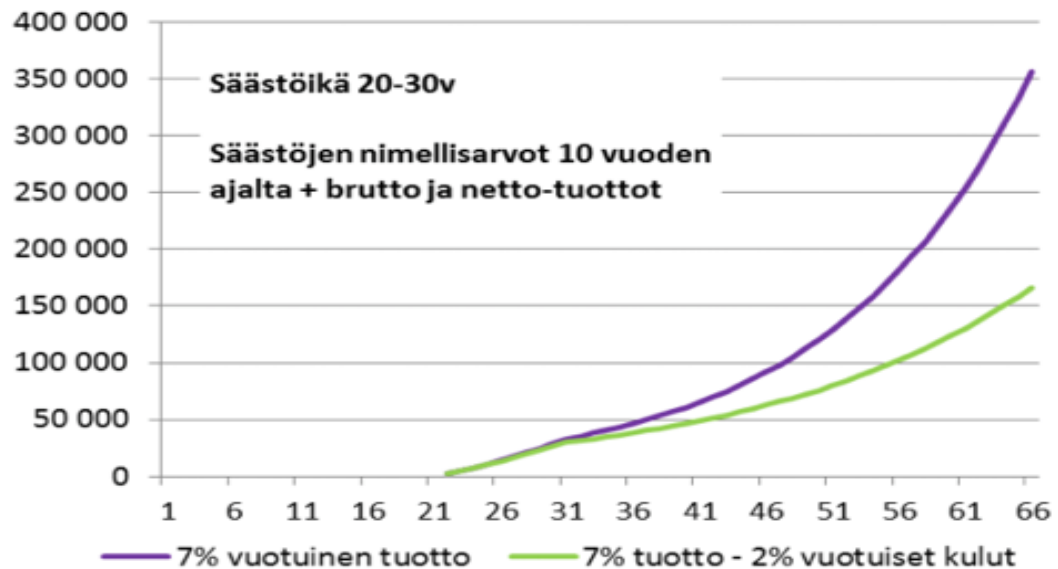
Säännöllisellä sijoittamisella voidaan vähentää kurssiriskiä sijoittajan ostaessa osakkeita tai rahastoja jatkuvasti. Näin tehden markkinoita ei tarvitse ajoittaa vaan se mahdollistaa useamman osuuden ostamista, kun kurssit ovat alhaalla ja kurssien noustessa tällöin sijoittaja saa vähemmän osuuksia, jolloin riski vääränä ajankohtana ostamisesta on pieni. Pitkäjänteinen säästäminen mahdollistaa varallisuuden karttumisen kohtuullisen pienilläkin summilla. (Saario 2016, luku 5.)

Nordnetin talousasiantuntija Martin Paasi on koonnut hänen mielestään kolme tärkeintä asiaa sijoittamiseen liittyen. Ensimmäisenä Paasi mainitsee säästämisen aloittamisen mahdollisimman aikaisin, koska se on vaurastumisen edellytys. Toiseksi Paasi suosittelee sijoittamaan suoraan osakkeisiin, koska pitkällä aikavälillä ne ovat tuottaneet parhaiten. Viimeisenä asiana Paasi kehottaa minimoimaan kulut, koska ne voivat pienentää tulevaisuuden tuottoja huomattavasti. (Paasi 2015.)

Helsingin pörssi on vuodesta 1990 tuottanut keskimäärin 11 prosentti vuodessa. Osingot mukaan lukeva tuottoindeksi on noussut luvusta 1 000 lukuun 27 000 vuoteen 2021 mennessä. Esimerkiksi, mikäli 10 000 euroa olisi sijoitettu 1990 luvun lopussa kyseiseen tuottoindeksiin, olisi varoja kertynyt 20 vuoden jälkeen 80 600 euroa ja 30 vuoden jälkeen sijoituksen arvo olisi ollut 229 000 euroa. Vastaavasti, mikäli samainen 10 000 euroa olisi makuutettu pientä korkoa maksavalla tilillä varoja olisi 20 vuoden jälkeen ollut vain 14 900 euroa ja 30 vuoden jälkeen 18 100 euroa. (Raeste 2021.)

On kuitenkin tärkeä ymmärtää kulujen merkitys pitkäaikaisessa säästämässä. Paasi (2014) avasi esimerkkilaskelman avulla kulujen vaikutuksen sijoituksiin. Esimerkkinä käytettiin 20-vuotiasta henkilöä, joka olisi sijoittanut 2400 euroa vuosittain kymmenen vuoden ajan olettaen, että sijoituksista saataisiin seitsemän prosentin vuosituotot ja sijoitukset pidetään 65-

ikävuoteen saakka, kunnes eläkeikä koittaa. Kahden prosentin kuluilla kertynyt säästösumma olisi ollut 166 500 euroa. Ilman kuluja sama sijoitus olisi ollut eläkkeelle jättäessä 356 700 euroa, eli yli puolet enemmän kuin kahden prosentin kuluilla. Kuvio 4 auttaa hahmottamaan kulujen merkitystä pitkäaikaisissa sijoituksissa. (Paasi 2014.)

Kuvio 4. Kulujen vaikutus sijoitustuottoihin.

4.1 ETF-rahastot ja sijoitusrahastot

ETF-rahastot (Exchange Traded Fund) on pörssinoteerattu indeksiosuusrahasto, joka seuraa pörssi- tai jonkun muun indeksin koostumusta. Etuna ETF-rahastoilla on hajauttamisriskin hyödyntäminen, kun yhteen ETF-rahastoon sijoittamisella voidaan poistaa yhtiökohtainen riski lähes täysin, koska rahastossa on useita valitun indeksin yrityksiä. Lisäksi ETF-rahaston etu on alhaiset kustannukset aktiiviseen rahastoon verrattuna. ETF-rahastot ovat passiivisia rahastoja, jotka seuraavat ennalta määritettyä indeksiä mahdollisimman tarkasti. Koska ETF-rahasto on passiivinen eikä sitä hoideta aktiivisesti, ovat sen kulut Euroopassa ja Yhdysvalloissa Morgan Stanley'n tekemän selvityksen mukaan noin 0,5 prosenttia. Välittäjästä riippuen kuluja saattaa myös olla rahasto-osuuksia hankittaessa tai niitä myytäessä. (Saario 2016, luku 17.)

Suomalaisten ensimmäinen arvopaperisijoitus on useimmiten sijoitusrahaston kautta. Helpoin tie sijoitusrahaston osuuksien merkintään on usein oman pankin kautta, joita pankit markkinoivat. Sijoitusrahasto on aktiivisesti hoidettu rahasto, jolla on oma salkunhoitaja tai hoitajat. Sijoitusrahaston yleisin kulu on hallinnointi- ja hoitopalkkio, jonka lisäksi niissä voi olla myös merkintä- ja lunastuspalkkiot sekä joissain rahastoissa myöskin voitto-osuuspalkkiot. Kotimaisten rahastojen hallinnointi- ja hoitomaksut ovat noin 0,5-3 prosenttia kohdilla, ulkomaisten yleisesti 1-4 prosenttia ja kehittyvien maiden kulut voivat nousta jopa 3-5 prosenttiin vuodessa. (Saario 2016, luku 18.)

Rahastosijoituksen avulla sijoittaja pääsee helpommalla sen suhteen, ettei kansainvälisiä yhtiöitä tarvitse itse lähteä arvioimaan ja analysoimaan. Lisäksi ne soveltuvat sijoittajalle, joka hakee jotain erikoisempaa sijoituskohdetta. Näissäkin tapauksissa sijoittajan on oltava tarkkana mihin rahastoon päättää varojaan laittaa, koska suuremmat kustannukset syövät tuottoja huomattavasti. (Saario 2016, luku 18.)

5 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää suomalaisten ammattijalkapalloilijoiden taloudellista säästämistä, jalkapalloilijoiden tarpeet mahdolliselle tuelle taloudellisiin asioihin liittyen sekä urheilu-uran jälkeiseen elämään valmistautumista.

Keskeisinä tutkimuskysymyksinä ovat seuraavat:

- 1) Ovatko jalkapalloilijat suunnitelleet raha-asioitaan uran aikana, tukeakseen taloudellisesti urheilu-uran jälkeistä elämää?
- 2) Ovatko urheilijat säästäneet uran aikana saamia tuloja?
- 3) Olisivatko urheilijat tarvinneet taloudellista opastusta uran aikana?

Opinnäytetyön tavoitteena on kerätä suomalaisten ammattijalkapalloilijoiden kokemuksia ja tuntemuksia uran aikaisesta ajasta, uran jälkeisen ajan suunnittelusta sekä siihen varautumisesta. Saaduista vastauksista riippuen voidaan antaa kehitysehdotus esimerkiksi pelaajayhdistyksille.

6 Tutkimusmenetelmät

Tässä osiossa käydään läpi käytettyjä tutkimusmenetelmiä ja tutkimuksen toteutusta. Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta sekä asiantuntijahaastattelua

6.1 Kvantitatiivinen kyselytutkimus

Tutkimusmenetelmät erotellaan perinteisesti määrällisiin eli kvantitatiivisiin sekä laadullisiin eli kvalitatiivisiin menetelmiin (Ojasalo, Moilanen, & Ritalahti 2015, 40). Tutkimusta aloittaessa on määritettävä tutkimusongelma tai tutkimuskysymykset, joihin pyritään saamaan vastauksia tiedolla. Tämän jälkeen on selvítettävä kuinka tieto hankitaan sekä keneltä se kerätään. Tiedonkeruumenetelmä vaikuttaa myös esitettäviin kysymyksiin ja kysymysten on oltava mahdollisimman tarkkoja ja selkeitä, jotta virhetulkinnoilta vältytään. (Kananen 2008, 11-12.)

Kvantitatiivinen, eli määrällinen, tutkimus soveltuu tutkimusongelmiin liittyvien kysymysten selvittämiseen pieneltä joukolta, joka edustaa isompaa joukkoa. Kvantitatiiviseen tutkimukseen vaaditaan kuitenkin riittävä määrä vastauksia, jotta tulokset ovat luotettavia ja ne voivat edustaa isompaa joukkoa. (Kananen 2008, 10.) Kvantitatiiviseen tutkimusmenetelmään käytetään useimmiten kyselylomaketta tai strukturoitua haastattelua, jossa samoja kysymyksiä kysytään tietyltä joukolta. Määrällisessä tutkimuksessa aiheen teoria on tunnettava hyvin, jotta tutkimuksesta saatujen vastauksien paikkansapitävyys voidaan hyväksyä todeksi tai hylätä ne epätosina. (Ojasalo ym. 2015, 104.)

Kyselytutkimuksella voidaan kysyä isommalta joukolta monia asioita ja sillä voidaan kerätä kattava tutkimusaineisto. Kyselylomakkeen käyttö edellyttää, että aiheesta on jo ennestään tarpeeksi tietoa. Useimmiten kyselylomakkeet lähetetään vastaajille internetin välityksellä tai postitse, jolloin vastaaja täyttää kyselylomakkeen. Itse täytetyn kyselylomakkeen etu tulee etenkin arkaluontoisia asioita kysyttäessä, koska tutkijan läsnäolo voi haitata annettuja vastauksia. Yleisemmin kyselyistä saa paljon numeroihin perustuvia tuloksia, joita voidaan analysoida eri ohjelmistojen avulla, kuten esimerkiksi Excelillä. (Ojasalo ym. 2015, 121.)

Ojasalon ja kumppaneiden (2015, 121) mukaan Alasuutari (1994) on todennut, että ”kvantitatiivisilla menetelmillä saadaan yleensä pinnallista mutta luotettavaa tietoa”. Kyselylomakkeen heikkouksina onkin pidetty vastauksien pintapuolisuutta sekä arvioinnin hankaluutta muun muassa annettujen vastausvaihtoehtojen onnistumisesta ja kuinka vakavasti vastaajat ovat kyselyyn suhtautuneet (Ojasalo ym. 2015, 121).

6.2 Asiantuntijahaastattelu

Asiantuntija voi olla henkilö, jolla on erikoista tai syvällistä osaamista tietystä aiheesta esimerkiksi ammattinsa puolesta. Asiantuntijoiden haastattelulla pyritään selvittämään tarkemmin tutkittavaa aihetta, koska asiantuntijalla oletetaan olevan tietoa aiheesta. Tutkimuksen kohteena ei ole itse haastateltava, vaan hänen tietämyksensä ja päätelmänsä tutkittavasta aiheesta. (Hyvärinen, Nikander & Ruusuvuori 2017, 214-219.)

Asiantuntijahaastattelussa usein käytetään puolistrukturoidun haastattelun muunnelmaa, jossa aihe on ennalta määritelty, mutta tarkkoja kysymyksiä ei ole luotu. Tätä kutsutaan myös avoimeksi haastatteluksi. Asiantuntijahaastattelu voidaan suorittaa myös puhelin- tai verkkotapaamisena. Tutkijan valmistautuminen ja aihepiirin tunteminen on tärkeää haastattelun onnistumisen kannalta. Asiantuntijat voivat muokata vastauksia tutkijan osaamistason mukaan, mikä näkyy esimerkiksi haastateltavan ammatillisten termien käytössä. Mikäli asiantuntija huomaa, että tutkija ei ole aiheeseen hyvin perehtynyt, voi hän pelkistää vastauksia kaikkien ymmärrettäväksi. (Hyvärinen ym. 2017, 220-223.)

Hyvärisen ja kumppaneiden (2017, 224) mukaan asiantuntijahaastattelussa tutkijan kannattaa olla aktiivinen ja argumentoiva, jotta asiantuntija pystyy vastaamaan mahdollisimman tarkkaan ja antamaan perusteluja hänen näkemyksilleen tutkittavasta aiheesta. Näin toimiessa on kuitenkin tärkeää huomioida asiantuntijan rooli haastattelussa ja varmistaa, että asiantuntijalla on tietäjän rooli koko haastattelun aikana. (Hyvärinen ym 2017, 224-225.)

Ojasalon ja kumppaneiden (2015, 106) mukaan haastattelu kannattaa yhdistää toisen tutkimusmenetelmän kanssa, koska ”useimmiten menetelmät tukevat toisiaan”. Puolistrukturoidussa haastattelussa puolestaan haastattelun runko on mietitty valmiiksi, mutta kysymyksiä voidaan esittää eri järjestyksessä sekä mahdollisesti jättää joku kysymys kokonaan pois, mikäli se ei sovi tilanteeseen. Yhtä lailla haastattelun aikana voidaan kysyä kysymyksiä, joita ei ole aikaisemmin laadittu, mutta ne sopisivat tilanteeseen tai halutaan ymmärtää jokin asia paremmin. (Ojasalo ym. 2015, 108.)

6.3 Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksen aineisto kerättiin kvantitatiivisella menetelmällä, jossa hyödynnettiin verkossa tehtyä kyselylomaketta. Kyselytutkimuksen etuna on se, että laajalta kyselyjoukolta voidaan saada vastauksia moniin kysymyksiin (Ojasalo ym. 2015, 121). Tällä pyrittiin tavoittamaan mahdollisimman monta jalkapalloilijaa mahdollisimman tehokkaasti.

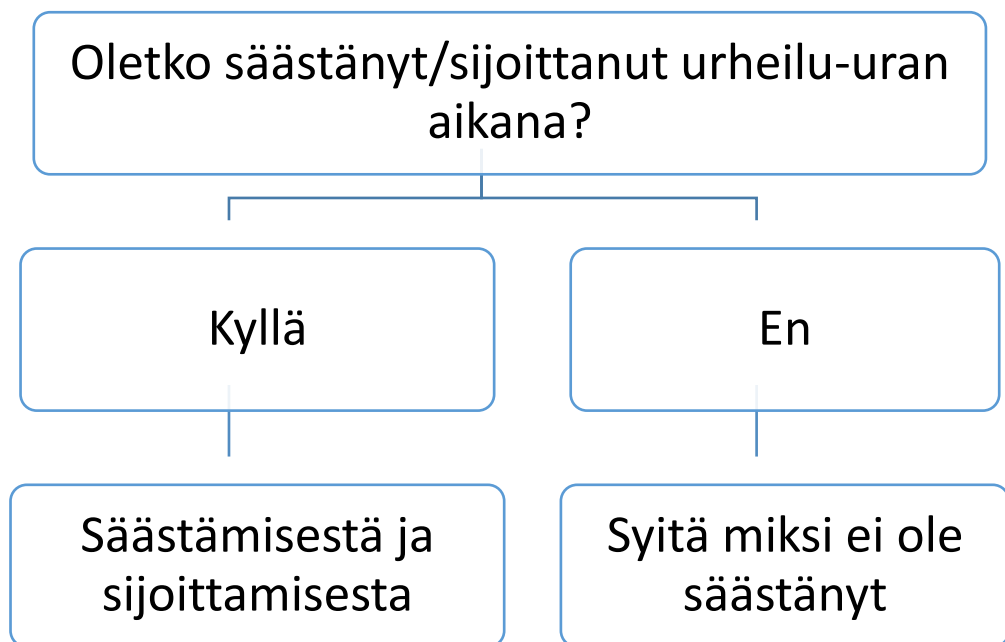
Kysely lähetettiin yhteensä viiteen jalkapallojoukkueeseen, joista kolme on Suomen korkeimmalla sarjatasolla Veikkausliigassa ja kaksi toiseksi korkeimmalla sarjatasolla Ykkösessä. Kohderyhmä valikoitui sen perusteella, että molemmissa sarjatasoissa urheilijat ovat pääosin ammattuurheilijoita.

Empiirinen tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella, johon käytettiin Google Forms- alustaa. Kyselylomake lähetettiin viidelle jalkapallojoukkueen pelaajalle, jotka jakoivat kyseisen kyselyn oman joukkueen sisäisessä ryhmässä, jossa olivat kaikki joukkueen pelaajat. Jokaisessa joukkueessa on noin 25 jalkapallopelaajaa, joten joukoksi muodostui noin 125 pelaajaa.

Kyselylomakkeessa oli kaikkiaan 34 kysymystä, joista vastaaja vastasi 25:n, 28:n tai 31:n kysymykseen, riippuen annetuista vastauksista. Tällä toimintatavalla pyrittiin saamaan tarkempaa tietoa tietyistä kysymyksistä vastausten perusteella. Kyselyssä oli yhteensä neljä pääosiota. Ensimmäisessä osiossa kysyttiin perustietoja, kuten ikää, koulutusta, työtilannetta urheilun ohessa sekä urheilijasopimukseen liittyviä asioita.

Toisessa osiossa keskityttiin urheilijarahastoon ja urheilu-uran jälkeisen elämän suunnitteluun. Kysymyksillä tiedusteltiin urheilijarahaston tunnettavuutta, sen käyttöä sekä tarvetta tietää siitä enemmän. Lisäksi urheilijoilta kysyttiin urheilu-uran jälkeisestä suunnittelusta sekä siihen tarvittavasta tuesta.

Kolmannessa osiossa käsiteltiin urheilijoiden talouden hallintaa ja säästämistä. Osiossa kysyttiin ovatko urheilijat säästäneet ja mistä he ovat mahdollisesti saaneet tukea siihen. Kolmas osio jakautui kahteen osaan viimeiseen kysymykseen annetun vastauksen perusteella (Kuvio 5). Kysymyksessä kysyttiin ”Oletko säästänyt/sijoittanut urheilu-uran aikana?” Mikäli urheilija oli säästänyt uransa aikana, vastasi hän säästämiseen liittyviin kysymyksiin, kuten miten ja miksi ovat säästäneet sekä kuinka paljon ovat säästäneet. Mikäli urheilija ei ollut uransa aikana säästänyt, vastasi hän kysymyksiin miksi ei ole säästänyt sekä olisiko urheilija tarvinnut apua tai tukea säästämisen aloittamiseen ja taloudellisten asioiden hoitoon.

Kuvio 5. Kysymysten asettelu annetun vastauksen perusteella.

Viimeisessä, eli neljännessä osiossa jalkapalloilijoilta kysyttiin kuinka tärkeänä he pitävät taloudellisen opin tarjoamisen urheilijoille sekä kenen heidän mielestään pitäisi hoitaa avun tarjoamisen urheilijoille.

6.4 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan reliabiliteetilla ja validiteetilla. Reliabiliteetilla tarkoitetaan sitä, että toistettaessa tutkimus niin tutkimustulokset pysyvät samana. Reliabiliteetissa on kaksi osatekijää: stabiliteetti ja konsistenssi. Stabiliteetilla tarkoitetaan samojen tulosten pysyvyyttä aikavälistä huolimatta. Oppinäytetyössä ei yleensä huomioida stabiliteettia, koska uusintamittauksia harvemmin ehditään tekemään. Konsistenssi tarkoittaa yhtenäisyyttä, eli mittaavatko mittarin osatekijät samaa asiaa. (Kananen 2008, 79-80.)

Reliabiliteettiin ei yleensä tarvitse puuttua, koska validiteetin ollessa kunnossa takaa se myös reliabiliteetin. Validiteetilla varmistetaan, että mitataan oikeita asioita. Oikean tutkimusmenetelmän, oikeiden mittarien ja oikeiden asioiden mittaamisella voidaan taata tutkimuksen validiteetti. Validiteetin tarkoituksena on selvittää, että tutkimus mittaa asioita joita halutaan saada selville. Validiteetista voidaan erottaa useita alaluokkia, kuten sisäinen validiteetti ja ulkoinen validiteetti. Ulkoisella validiteetilla tarkoitetaan tulosten yleistettävyyttä, jossa tutkimuksen perusteella voidaan yleistää jonkin asian koskemista tiettyä joukkoa, mutta ei valtaväestöä. Kysymyksiä laadittaessa on mietittävä myös selkeyttä ja yksinkertaisuutta, jotta kaikki tutkimukseen osallistuvat henkilöt ymmärtäisivät kysymyksen samalla tavalla. (Kananen 2008, 81-83.)

Kanasen (2018, 83) mukaan kvantitatiivisessa tutkimuksessa reliabiliteetti voidaan todentaa dokumentoimalla tutkimusvaiheet. Tutkimukseen ei voitu tehdä uusintamittauksia, mutta tutkimukseen käytetyt kysymykset ovat nähtävissä tämän opinnäytetyön liitteenä (Liite 1).

Tutkimuksen ulkoinen validiteetti, eli yleistettävyys, voidaan todentaa kohderyhmän vastauksilla. Tutkimukseen osallistui ammattijalkapalloilijoita, jotka vastasivat tutkimuksen kohderyhmää. Kyselyyn vastasi 41 ammattijalkapalloilijaa, joka on pieni osa kaikista Suomen ammattijalkapalloilijoista, mutta heidän vastauksilla voidaan yleistää koskemaan isompaa joukkoa.

7 Tulokset

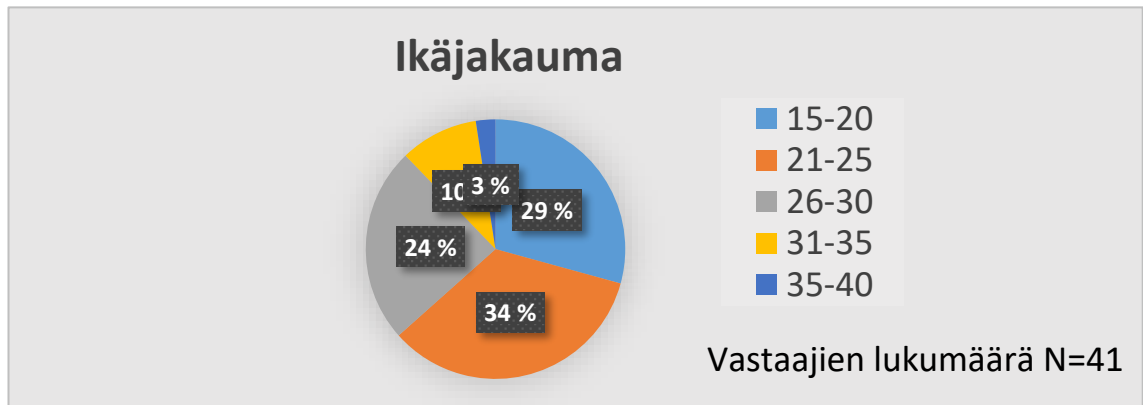
Tässä luvussa käydään läpi tuloksia, jotka saatiin tehdystä kvantitatiivisesta kyselytutkimuksesta. Kysely lähetettiin viiteen jalkapallojoukkueeseen, jossa pelaajia on yhteensä noin 125. Kyselyyn vastasi 41 jalkapallopelaajaa, jotka pelaavat Suomen korkeimmalla sarjatasolla Veikkausliigassa sekä toiseksi korkeimmalla sarjatasolla Ykkösessä. Molempia sarjatasoja pidetään ammattiuurheilijoiden sarjana, vaikkakin sarjojen ja pelaajien väliset taloudelliset erot voivat olla suuria.

Kyselyn vastausprosentti oli noin 33 prosenttia, johon voidaan olla tyytyväisiä, vaikkakin suurempi vastausmäärä olisi ollut parempi. Kysely lähetettiin toukokuussa vastattavaksi ja vastausaikaa oli neljä päivää. Kysely toteutettiin täysin anonymyminä eikä yksittäistä vastaajaa voida tunnistaa. Tutkimustulosten analysointiin käytettiin Excel laskentataulukko-ohjelmistoa.

7.1 Jalkapalloilijoiden taustatiedot ja sopimustilanteet

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin jalkapalloilijoiden ikää. Vastanneita oli yhteensä 41 jalkapalloilijaa (n=41). Eniten vastauksia saatiin 21-25-vuotiailta, joita oli yhteensä 14 eli 34

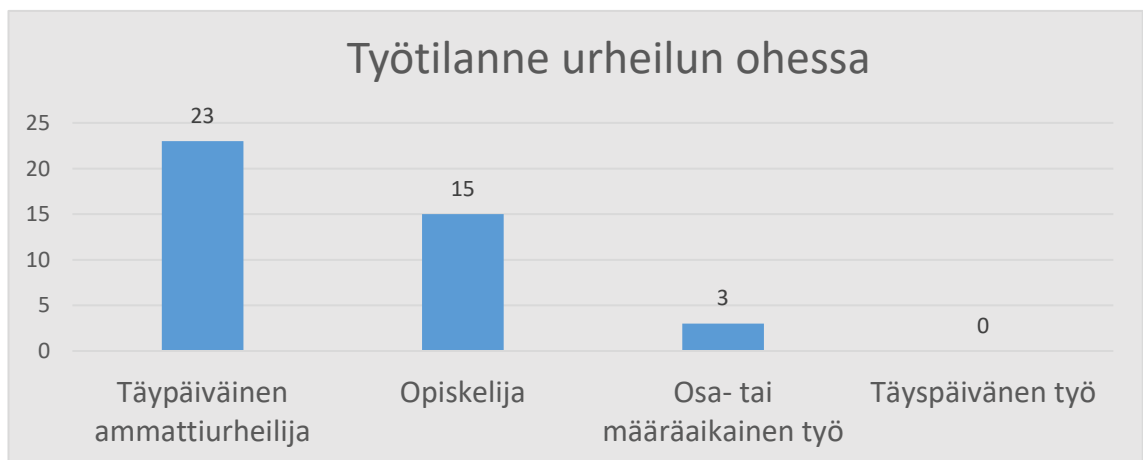
prosenttia vastanneista. Toiseksi eniten vastauksia saatiin nuorimmalta ikäryhmältä, 15-20-vuotiailta, joita oli 12 eli 29 prosenttia vastanneista. Vastaajista 10 eli 24 prosenttia oli 26-30-vuotiaita ja 4 eli 10 prosenttia oli 31-35-vuotiaita. Yksi vastaajista oli 35-40-vuotias, joka on 3 prosenttia kaikista vastaajista. (Kuvio 2.)

Kuvio 6. Vastaajien ikäjakauma (n=41)

Toisessa kysymyksessä kysyttiin vastanneiden korkein käyty koulutusaste. 24, eli 59 prosenttia vastanneista on käynyt lukion. 14 prosenttia vastanneista oli käynyt yliopiston ja 12 prosenttia ammattikorkeakoulun. Ammattikoulun tai kaksoistutkinnon olivat käyneet 7 prosenttia vastanneista ja pelkästään peruskoulun käyneitä oli myös 7 prosenttia, eli 3 henkilöä.

Seuraavaksi vastanneilta kysyttiin työtilannetta urheilun ohessa, eli ovatko he ainoastaan täyspäiväisiä urheilijoita vai tekevätkö he urheilun ohessa myös muuta. Vastanneista 23 henkilöä eli 56 prosenttia oli täyspäiväisiä urheilijoita. Vastaajista 15 henkilöä opiskeli urheilun ohessa ja kolme teki osa- tai määräaikaista työtä. (Kuvio 7.)

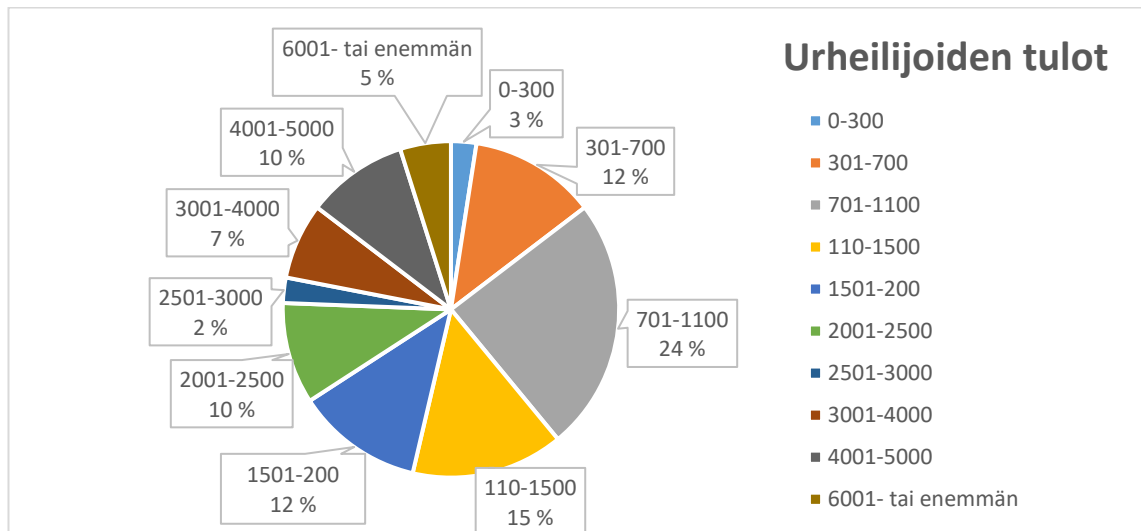
Kuvio 7. Työtilanne urheilun ohessa? (n=41)

Jatkoksi edelliseen kysymykseen jalkapalloilijoilta kysyttiin pääasialliset tulonlähteet sekä sivutulot. Huomattava enemmistö, 34 vastanneista eli 83 prosenttia sai pääasiallisesti tulonsa urheilusta ja viisi urheilijaa sivutulona. Osa- tai määräaikaisten työ oli neljän jalkapalloilijan pääasiallinen tulonlähde, muut tuet kahden urheilijan ja opintotuki yhden urheilijan päätulonlähteenä. Viisi urheilijaa kertoi saavansa urheilusta, osa-aikaisesta työstä tai muista tuista sivutuloina. Yhdellä vastaajasta opintotuki oli sivutulonlähde sekä yksi urheilija kertoi saavansa sponsorituloja sivutuloina.

Tämän jälkeen jalkapalloilijoilta tiedusteltiin milloin ovat saaneet ensimmäisen sopimuksen sekä siitä saatu palkkatulo. 80 prosenttia vastaajista, eli 33 henkilöä oli saanut ensimmäisen urheilusopimuksen 15-18-vuotiaana. Loput kahdeksan jalkapalloilijaa kertoi saaneensa ensimmäisen sopimuksen 19-22-vuotiaana. Suurimman osan vastanneista ensimmäisen sopimuksen tulot olivat 201-500 euroa kuukaudessa, joita oli 16, eli 36 prosenttia. 14 jalkapalloilijaa kertoi saaneensa 0-200 euroa kuukaudessa. Kuusi jalkapalloilijaa kertoi saaneensa 501-800 euroa kuussa ja neljä henkilöä kertoi tienanneensa 801-1100 euroa kuussa. Yhden jalkapalloilijan ensimmäisen sopimuksen kuukausipalkka oli yli 2001 euroa.

63 prosenttia, eli 26 vastanneista oli saanut ensimmäisen ammattilaissopimuksen jo 15-18-vuotiaana. 19-22-vuotiaana ammattilaissopimuksen oli saanut 13 jalkapalloilijaa eli 32 prosenttia vastanneista. Yksi jalkapalloilijoista oli saanut ammattilaissopimuksen 23-26-vuotiaana ja yksi ei ole vielä saanut ammattilaissopimusta.

Lisäksi tiedusteltiin jalkapalloilijoiden tämän hetken tuloja, jossa huomioidaan kaikki tällä hetkellä saatavat tulot. 10 jalkapalloilijaa, eli 24 prosenttia kertoi saavansa tällä hetkellä 701-1100 euroa kuukaudessa. Kuusi jalkapalloilijaa kertoi tuloiksi 1101-1500 euroa ja viiden tulot ovat 301-700 euroa kuukaudessa. 1501-2000 tienasi myöskin viisi urheilijaa. Neljä henkilöä kertoi tienäänsä 2001-5000 euroa kuukaudessa ja yhtä moni kertoi tuloikseen 4001-5000 euroa kuukaudessa. Kolmen jalkapalloilijan tulot olivat 3001-4000 euroa ja kahden yli 6000 euroa kuukaudessa. Yhden jalkapalloilijan kuukausitulot ovat 2501-3000 ja yhden 0-300 euroa. (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Paljonko kuukausitulosi on tällä hetkellä? (n=41)

Tarkemmin tarkasteltaessa jalkapalloilijoiden tuloja voidaan huomata, että pelaajat alkavat saamaan kohtuullisen hyviä tuloja jo nuorena. Kyselyyn vastasi 12 15-20-vuotiasta nuorta, joista kolmen pelaajan palkka oli 301-700 euroa kuukaudessa, kolmen 701-1100 euroa kuukaudessa, kahden 1101-1500 ja 1501-2000 euroa kuukaudessa. Lisäksi yhdellä urheilijalla kuukausitulot ovat 2001-2500 ja yhden jopa yli 6000 euroa kuukaudessa. Tarkasteltaessa 21-30-vuotiaita jalkapalloilijoita 24:stä pelaajasta kahdella jää tulot alle 700 euroa kuukaudessa. Seitsemän pelaajaa saa 1000-2000 euroa kuukaudessa, neljä pelaajaa 2000-4000 euroa kuukaudessa, kaksi 4000-5000 euroa ja yksi pelaaja saa yli 6000 euroa kuukaudessa.

7.2 Urheilijarahasto ja uran jälkeisen elämän suunnittelu

Toisessa osiossa jalkapalloilijoilta kysyttiin urheilijarahastosta ja sen tunnettavuudesta, urheilu-uran jälkeisen elämän suunnittelusta sekä siihen saadusta tuesta. Urheilijarahaston hyödyntäminen edellyttää vähintään 9 600 euron vuosituloja urheilusta ja urheilijarahastoon saa siirtää enintään 50 % urheilusta saadusta palkasta (Verohallinto 2019).

Ensimmäisenä kysymyksenä jalkapalloilijoilta kysyttiin ovatko he kuulleet urheilijarahastosta. Vastanneista 21 (n=41) henkilöä eli 51 prosenttia oli tietoisia urheilijarahastosta ja vastavasti 20 urheilijaa ei ollut siitä kuullut. Huomioitavaa on se, että viisi jalkapalloilijaa joiden urheilusta saatavien tulojen määrä oikeuttaisivat urheilijarahaston hyödyntämisen ei ollut kuullut urheilijarahastosta.

Kolme seuraavaa kysymystä oli suunnattu vain niille, jotka olivat edellisen kysymyksen perusteella kuullut aiemmin urheilijarahastosta. Urheilijarahastosta kuulleilta kysyttiin mistä he kuulivat urheilijarahastosta ensimmäisen kerran. 21:stä jalkapalloilijasta 13, eli 62 prosenttia oli kuullut urheilijarahastosta pelaajajyhdistykseltä ja neljä joukkuekaverilta. Kaksi oli kuullut

lajin ulkopuoliselta henkilöltä, yksi seuralta ja yksi varainhoitajalta. Kysyttäessä olisivatko kyseiset vastaajat halunneet tietää urheilijarahastosta aiemmin kuin milloin saivat tietää seitsemän jalkapalloilijaa vastasi kieltävästi, neljä olisi halunnut tietää aiemmin ja 10 ei osannut sanoa. Lisäksi kysyttiin kuinka moni jalkapalloilijoista oli hyödyntänyt urheilijarahastoa. Neljä vastaajista on hyödyntänyt ja 17 ei ole hyödyntänyt.

Seuraavaksi kaikilta vastanneilta kysyttiin, olisivatko he halunneet tietää tarkemmin urheilijarahastosta. 28, eli 68 prosenttia pelaajista haluaisi tietää tarkemmin urheilijarahastosta ja heistä 12:lla urheilutulot ylittävät urheilijarahaston minimivaatimukset. 13 jalkapalloilijaa ei haluaisi tietää siitä enempää.

Tämän jälkeen pelaajilta kysyttiin urheilu-uran jälkeisen elämän suunnittelusta. 32 (n=41), eli 78 prosenttia pelaajista on suunnitellut urheilu-uran jälkeistä aikaa. 9 urheilijaa ei ole lainkaan suunnitellut. 18 (n=42) pelaajaa oli saanut tukea urheilu-uran jälkeisen ajan suunnitteluun. Kolmelle suunnittelua oli tarjottu, mutta he eivät olleet kiinnostuneet siitä. 16 pelaajaa puolestaan kertoi, että ei ole saanut tukea, mutta ei myöskään koe tarvitsevänsä tukea siihen. Neljä urheilijaa ei ole saanut tukea, mutta olisi sitä kaivannut.

7.3 Talouden hallinta ja säästäminen

Lähes kaikki kyselyyn vastanneista jalkapalloilijoista oli suunnitellut omaa taloutta, kuten rahankäyttöä tai säästämistä. Vastaajista 39 (n=41) eli 95 prosenttia kertoi suunnitelleensa talouttaan ja kaksi ei ole lainkaan suunnitellut rahan käyttöä tai säästämistä.

Tukea talouden suunnitteluun, kuten säästämiseen ja sijoittamiseen oli saanut 25 jalkapalloilijaa, joka vastasi 61 prosenttia vastanneista. 10 henkilöä ei ollut saanut tukea lainkaan. Neljä jalkapalloilijaa kertoi, ettei ole saanut tukea, mutta olisivat kaivanneet sitä. Kyselyyn vastanneista kaksi henkilöä kertoi, ettei ole saanut tukea eikä koe tarvitsevänsä sitä.

Niiltä, jotka edellisen kysymyksen perusteella kertoivat saaneensa tukea talouden suunnitteluun, kysyttiin seuraavaksi keneltä he olivat sitä saaneet. Osa vastanneista oli saanut useammasta lähteestä tukea, mutta 21 pelaajaa, eli 84 prosenttia (n=25) kertoi saaneensa tukea perheeltä, sukulaisilta tai kavereilta. Pankista tai ulkopuoliselta varainhoitajalta oli saanut tukea neljä jalkapalloilijaa joiden osalta yhtäläisyyksiä oli tuloissa, jotka olivat 2000-5000 euroa kuukaudessa eli kyselyyn vastanneiden kesken keskivertoa suuremmat, sekä iän suhteen, kyseisten jalkapalloilijoiden ollessa 31-40 vuotiaita, eli kyselyyn vastanneiden kesken vanhimmat ikäluokat. Neljä urheilijaa kertoi saaneensa tukea koulusta ja opiskeluista, kaksi pelaajayhdistykseltä ja yksi jalkapalloseuralta.

Osion viimeisessä kysymyksessä kysyttiin ovatko kyselyyn vastanneet jalkapalloilijat säästäneet urheilu-uran aikana. 35 henkilöä, eli 85 prosenttia (n=41) oli säästänyt tai sijoittanut

urheilu-uran aikana, joista 6 henkilöä oli säästänyt vain pankin säästötilille. Kuusi vastaajista ei ollut säästänyt urheilu-uran aikana ollenkaan.

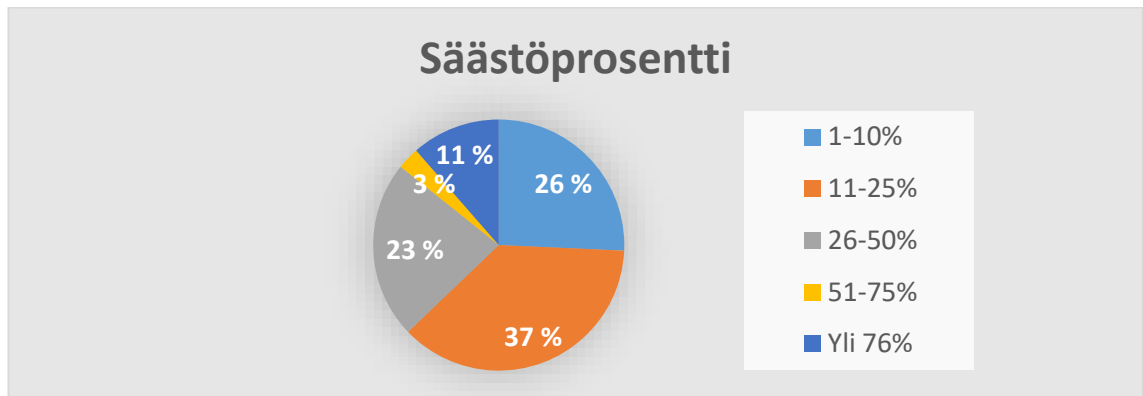
Vain pankin säästötilille säästäneiden jalkapalloilijoiden vastauksissa kävi ilmi, että kolme urheilijoista ei ole saanut minkäänlaista tukea tai opastusta taloudellisiin asioihin. Kaksi vain säästötilille säästäneistä jalkapalloilijoista olivat 15-20-vuotiaita, heidän tulonsa on 700-1100 euroa kuukaudessa, säästöprosentti yli 76 prosenttia tuloista ja he ovat saaneet taloudellista opastusta perheeltä, sukulaisilta tai kavereilta. Yksi vastaajista oli todennut, että ei koe tarvitsevänsä tukea taloudellisiin asioihin.

Edellisen kysymyksen vastauksen perusteella kyselylomake jakaantui kahteen osaan. Urheilu-uran aikana säästäneiltä kysyttiin tarkempia kysymyksiä säästämiseen liittyen. Vastaavasti jalkapalloilijoilta, jotka eivät olleet säästäneet uran aikana tiedusteltiin syitä tähän.

7.3.1 Jalkapalloilijat, jotka ovat säästäneet

Tässä osiossa tiedusteltiin tarkemmin kyselyyn vastanneilta jalkapalloilijoilta säästämiseen liittyviä asioita. Kaikista kyselyyn vastanneista jalkapalloilijoista 35 oli säästänyt urheilu-uran aikana. Ensimmäisenä kysymyksenä oli ”Miten olet säästänyt/sijoittanut?”. Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman vaihtoehdon tarjotuista vaihtoehdoista tai lisäämään sinne oman. 21 jalkapalloilijaa eli 60 prosenttia oli säästänyt pankin säästötilille. 19 vastanneista oli sijoittanut rahastoihin ja 20 oli sijoittanut osakkeisiin tai ETF-rahastoihin. Asuntosijoituksia oli tehnyt seitsemän henkilöä ja asuntosäästöpalkkiotilille (ASP-tili) oli säästänyt kaksi jalkapalloilijaa. Neljä jalkapalloilijaa oli hyödyntänyt urheilijarahastoa. Hiukan harvinaisimpiin sijoitusinstrumentteihin oli sijoittanut kaksi vastanneista, yksi oli sijoittanut sertifikaatteihin ja yksi kertoi sijoittaneensa kryptovaluuttoihin.

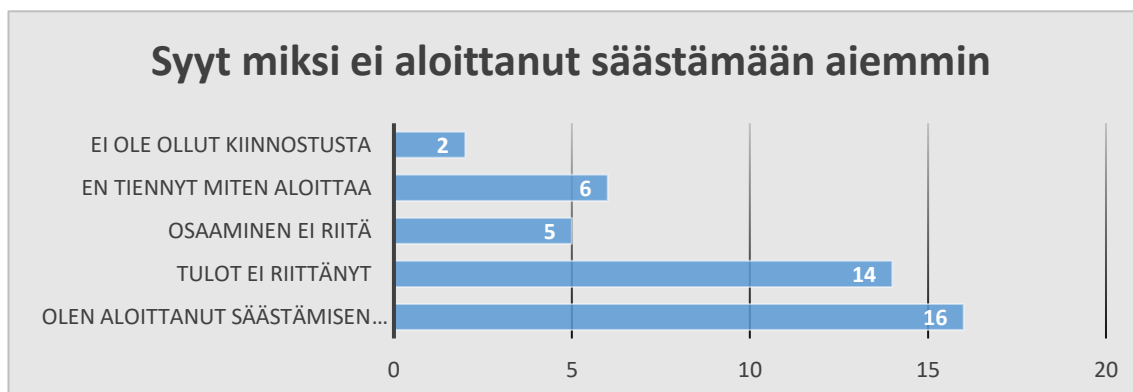
Seuraavaksi kysyttiin vastanneiden säästöprosenttia palkkatuloista. 13 jalkapalloilijaa kertoi pystyvänsä säästämään 11-25 prosenttia tuloistaan ja yhdeksän henkilön säästöprosentti oli 1-10 prosenttia. 26-50 prosenttia tuloistaan pystyi säästämään kahdeksan henkilöä ja yhden säästöprosentti oli 51-75 prosenttia. Neljä jalkapalloilijaa kertoi säästävänsä yli 76 prosenttia tuloista. (Kuvio 9.)

Kuvio 9. Kuinka paljon olet kuukausitalossa pystynyt säästämään? (n=35)

Kysyttäessä olisivatko jalkapalloilijat kaivanneet apua säästämisen tai sijoittamisen suhteen 20 (n=35) vastanneista vastasi myöntävästi. 11 jalkapalloilijaa ei ole saanut tukea ja neljä jalkapalloilijaa oli sitä mieltä, että ei olisi kaivannut apua sijoittamisen ja säästämisen suhteen. Jatkokysymyksenä kysyttiin, olisivatko urheilijat aloittaneet sijoittamisen tai säästämisen aiemmin, mikäli olisi saanut tukea siihen. Vastanneista 13 henkilöä kertoi, että olisi aloittanut sijoittamisen jo aiemmin, mikäli olisi saanut tukea siihen. Vastaajista 10 valitsi vaihtoehdon ”En osaa sanoa”. 12 henkilöä vastasi, ettei olisi aloittanut säästämistä tai sijoittamista aiemmin, vaikka olisikin saanut tukea siihen.

Jalkapalloilijoilta tiedusteltiin myös syytä, mikseivät he aloittaneet säästämistä tai sijoittamista aiemmin. Vastausvaihtoehdoista oli mahdollista valita useampi vastaus. 16 vastanneista kertoi, että on aloittanut säästämisen jo uran alkuvaiheessa. 14 henkilöä kertoi, että tulot eivät ole riittäneet säästämiseen, mutta osion viimeiseen kysymykseen vastattaessa näistä jalkapalloilijoista neljä kertoi, että olisi voinut alkaa säästämään edes pienen osan tuloistaan jo uran alkuvaiheesta lähtien. Kuusi jalkapalloilijaa mainitsee, että ei tiennyt miten aloittaa, viisi kertoi, ettei osaaminen riitä ja kaksi on kertonut, ettei ole ollut kiinnostunut. (Kuvio 10.)

Kuvio 10. Mitkä olivat syyt sille, että et aloittanut säästämistä aiemmin? (n=35)

Osion viimeinen kysymys oli ”Jälkikäteen mietittynä, olisitko voinut säästää edes pienen osan tuloistasi jo ensimmäisen rahallisen sopimuksen saatuaasi?”. Vastaajista 15 henkilöä kertoi aloittaneensa säästämisen jo ensimmäisen sopimuksen yhteydessä. 9 henkilöä kertoi, että olisi voinut säästää edes pienen osan tuloistaan jo ensimmäisestä rahallisesta sopimuksesta. ”En” vastasi 11 jalkapalloilijaa. Kieltävästi vastanneista jalkapalloilijoista yhdeksän oli 15-18-vuotiaita ja kaksi 19-22-vuotiaita ensimmäisen rahallisen sopimuksen saadessaan ja kaikkien tulot olivat 0-500 euroa kuukaudessa.

7.3.2 Jalkapalloilijat, jotka eivät ole säästäneet

Kyselyyn vastanneista jalkapalloilijoista kuusi ei ollut säästänyt urheilusta saatuja tuloja. Kyseisistä vastaajista neljä oli 21-25-vuotiaita ja kaksi 26-30-vuotiaita ja jokaisella oli pääasiallisena tulonlähteenä urheilusta saatavat tulot. Yhden jalkapalloilija tämänhetkiset tulot olivat 301-700 euroa kuukaudessa, neljän jalkapalloilijan tulot 701-1100 euroa kuukaudessa ja yhden 2001-2500 euroa kuukaudessa.

Osion ensimmäisenä kysymyksenä kysyttiin, olisivatko jalkapalloilijat tarvinneet apua säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen. Vastanneista neljä (n=6) kertoi kaivanneensa tukea ja kaksi jalkapalloilijaa kertoi, että ei ole saanut tukea eivätkä he koe sitä tarpeelliseksi.

Toisena kysymyksenä kysyttiin, olisivatko jalkapalloilijat aloittaneet säästämisen ja sijoittamisen, mikäli olisivat saaneet tukea siihen. Vastaajista neljä henkilöä kertoi, että olisi aloittanut säästämisen ja sijoittamisen aikaisemmin, jos olisi saanut tukea siihen. Yksi vastaajista kertoi, että ei olisi aloittanut aiemmin ja yhden jalkapalloilijan vastaus oli ”En osaa sanoa”.

Seuraavaksi kysyttiin miksi kyseiset jalkapalloilijat eivät ole aloittaneet säästämistä. Kolme (n=6) jalkapalloilijaa kertoi ainoaksi syyksi tulojen riittämättömyyden, yksi kertoi syyksi tulojen riittämättömyyden sekä osaamisen puutteen. Yksi jalkapalloilija kertoi, ettei tiedä mistä aloittaa ja yksi ei ole ollut kiinnostunut asiasta.

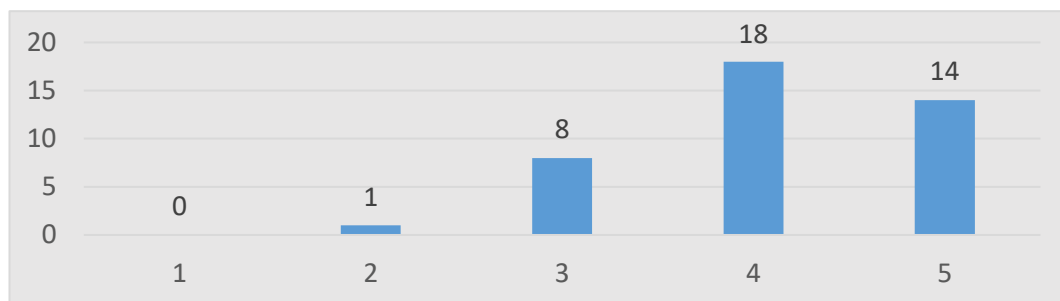
Kysyttäessä jalkapalloilijoilta, jotka eivät ole säästäneet, miltä taholta he olisivat ensisijaisesti toivoneet saavansa tukea säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen kaksi vastaajista valitsi pelaajayhdistyksen. Kaksi vastaajaa oli sitä mieltä, että koulusta pitäisi saada tarvittava tuki. Yksi vastaajista olisi toivonut jalkapalloseuralta tukea ja yhden vastaajan mukaan taloudellisten asioiden hoito ei kuulu edellä mainituille tahoille.

Osion viimeisenä kysymyksenä oli ”Jos nyt mietit mennyttä aikaa tai tätä hetkeä, olisiko sinun ollut tai onko sinulla nyt mahdollisuus sijoittaa edes 15 €/kk?”. Vastaajista neljä vastasi kyllä ja kahden jalkapalloilijan vastaus oli ”On, mutta summa on niin pieni, että sitä on turha lähteä sijoittamaan”.

7.4 Talousopin hoitaminen

Tämä oli kyselyn viimeinen osio ja se sisälsi kaksi kysymystä. Ensimmäinen kysymys oli ”Kuinka tärkeänä koet, että urheilijan piiristä (seurat, pelaajayhdistykset, liitot) pitäisi auttaa urheilijaa myös taloudellisissa asioissa, kuten taloudenhallinnassa sekä säästämässä/sijoittamisessa?”. Kysymyksessä oli numeroasteikko 1-5, jossa 1 = en koe ollenkaan tärkeänä, 2 = en koe tärkeänä, 3 = en osaa sanoa, 4 = koen tärkeänä ja 5 = koen erittäin tärkeänä.

Vastaajista 14 (n=41) henkilöä piti erittäin tärkeänä, että jokin taho urheilijapiiristä auttaisi urheilijoita taloudellisissa asioissa. Tärkeänä asian koki 18 jalkapalloilijaa ja ”En osaa sanoa” vaihtoehdon valitsi kahdeksan urheilijaa. Yhden urheilijan mielestä kyseinen asia ei ole tärkeä. (Kuvio 11.)

Kuvio 11. Kuinka tärkeänä koet, että urheilijan piiristä (seurat, pelaajayhdistykset, liitot) pitäisi auttaa urheilijaa myös taloudellisissa asioissa, kuten taloudenhallinnassa sekä säästämässä/sijoittamisessa? (n=41)

Viimeisenä kysymyksenä jalkapalloilijoilta kysyttiin heidän mielipidettensä kenen tai minkä tahon pitäisi auttaa urheilijoita taloudellisissa asioissa. Kysymys oli monivalintainen, eli urheilija pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon. Huomattavasti eniten ääniä sai pelaajayhdistys, jonka 32 eli 78 prosenttia jalkapalloilijoista valitsi. 16:n jalkapalloilijan mielestä lajiliiton pitäisi tukea urheilijoita ja 14 mielestä jalkapalloseuran pitäisi hoitaa tämä. 15 urheilijan mielestä pelaaja itse pitäisi oppia tai ottaa selvää säästämisestä tai sijoittamisesta.

Näiden vastausten perusteella jalkapalloilijat pitivät melko tärkeänä, että jokin taho auttaisi jalkapalloilijoita taloudellisiin asioihin liittyen. Toisen kysymyksen perusteella jalkapalloilijat odottaisivat eniten tukea pelaajayhdistykseltä.

7.5 Asiantuntijahaastattelu

Asiantuntijahaastattelussa usein käytetään puolistrukturoidun haastattelun muunnelmaa, jossa aihe on ennalta määritelty, mutta tarkkoja kysymyksiä ei ole luotu. Tätä kutsutaan myös avoimeksi haastatteluksi. (Hyvärinen ym. 2017, 220.)

Aurator Varainhoito Oy hoitaa Suomen urheilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissäätiön urheilijarahastoa (Suomen urheilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissäätiö 2021). Asiantuntijahaastattelu tehtiin Aurator Varainhoito Oy:n seniori salkunhoitaja Mikko Paalijärven kanssa jonka rahastonhoitajana Paalijärvi toimii.

Asiantuntijahaastattelu avulla haluttiin saada selville asiantuntijan mielipide urheilijarahastosta, urheilijoiden säästämistä sekä urheilijoiden tarpeesta saada tukea säästämiseen ja taloudellisiin asioihin liittyen.

Haastattelurunko oli jaettu kolmeen osaan, jossa ensimmäisessä osassa varainhoitajalta kysyttiin urheilijarahastoon liittyen. Toisessa osassa aiheena oli urheilijan ero normaalista työssäkäyvästä henkilöstä sekä urheilijoiden taloustaidoista. Viimeisessä osassa kävimme keskustelua urheilijoiden säästämistä ja mistä urheilijan kannattaisi lähteä liikkeelle säästämisen ja sijoittamisen suhteen.

7.5.1 Urheilijarahasto

Ensimmäisenä kysyin asiantuntijalta ovatko he yhteyksissä urheilijoiden kanssa. Paalijärven (2021) mukaan Aurator Varainhoito Oy tarjoaa varainhoitopalveluita pääasiassa yksityishenkilölle, yrityksille ja säätiöille. Varainhoidon kannalta Suomessa löytyy jonkin verran urheilijoita, jotka ovat tulojen puolesta jo kiinnostavia asiakkaita varainhoitoyrityksille ja näin ollen myös Aurator Varainhoito Oy pyrkii saamaan näitä urheilijoita asiakkaakseen. Aurator Varainhoito Oy tekee myös seurojen ja pelaajayhdistysten kanssa yhteistyötä ja pyydettyäessä pitää heille luentoja säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen. (Paalijärvi 2021.)

Tämän jälkeen kysyin hänen mielipidettään urheilijarahastosta ja suositteleeko hän sen käyttöä. Paalijärvi suosittelee urheilijoita säästämään urheilijarahastoon, mutta huomautti, että urheilijoiden palkkahaarukka on laidasta laitaan ja monien urheilijoiden tulot eivät riitä säästämiseen. Monella urheilijalla, etenkin nuorilla, palkkatulot eivät oikeuta urheilijarahaston edun hyödyntämiseen, koska vuositulojen on oltava vähintään 11 800 euroa. Toisaalta myös suurempia tuloja tienavia urheilijoita Suomesta löytyy ja heidän osaltansa Paalijärvi suosittelee hyödyntämään verottajan tarjoamaa mahdollisuutta rahastoida osa tuloista ilman vero-seuraamuksia. (Paalijärvi 2021.)

Tiedustelin asiantuntijan mielipidettä urheilijarahaston mahdollisista rajoitteista. Urheilijarahaston rajoitteena Paalijärvi (2021) pitää sitä, että Aurator Varainhoidon hallinnoimassa urheilijarahastossa on olemassa vain yksi rahastosarja ja urheilijarahaston hallitus päättää kuinka näitä varoja sijoitetaan. Urheilijarahaston riskitaso on maltillinen ja tällä pyritään varmistamaan se, ettei rahaston arvo ole huonossakaan tapauksessa hirveästi laskenut. Urheilija, joka olisi valmis ottamaan suurempaa riskiä ja hakee tuottavampia sijoituskohteita ei välttämättä sitä urheilijarahastoon säästämällä saa sitä saavutettua. Toisaalta Paalijärvi toteaa,

että urheilijat ovat olleet nimenomaan tyytyväisiä siihen, että riskitaso on maltillinen ja urheilijat ymmärtävät saatavan verohyödyn urheilijarahaston kautta, joka on kuitenkin urheilijarahaston pääasiallinen etu. Paalijärvi täsmentää vielä, että yksikään urheilija, joka on säästänyt heidän hallinnoimaan urheilijarahastoon ei ole kyseistä asiaa nähnyt ongelmana. (Paalijärvi 2021.)

7.5.2 Urheilijoiden taloudellinen asema

Kysyin asiantuntijalta, näkeekö hän eroavaisuuksia urheilijan ja normaalisti työssäkäyvän henkilön välillä taloudellisiin asioihin liittyen. Paalijärvi totesi yhdeksi merkittävimmistä eroista suunnitelmallisuuteen liittyen. Monessa lajissa urheilijan tulovirrat ovat loppujen lopuksi suhteellisen lyhyen aikavälin sisällä sen jälkeen, kun urheilija alkaa saamaan urheilusta palkkaa. Lisäksi monilla urheilijoilla on lyhyitä sopimuksia, ja tietoa tulevasta sopimuksesta ei aina ole. Paalijärvi nostaa esille myös ammattiurheilun vaativuuden ja sen, että monella ammattiurheilijalla ei ole tänä päivänä mahdollisuutta kouluttautua tai opiskella ammattilaisuran ohessa. Paalijärvi huomauttaa myös, että ammattiurheilijan uran päättyessä hänen on aloitettava täysin uusi ura jossain muissa tehtävissä. Uran päättyessä moni urheilija joutuu alkaa miettimään seuraavia askelia ja aina siihen ei olla valmistauduttu. Normaalissa työssäkäyvillä henkilöillä on usein toistaiseksi voimassa oleva työsopimus, joten ennakointi ja uran suunnittelu on heillä helpompaa urheilijoihin verrattuna. Harvemmallä työssäkäyvällä henkilöllä tulee 30-35-vuoden iässä tilanne, jossa hän tietää jo etukäteen, että ura tulee loppumaan kohta ja täysin uutta asiaa pitäisi alkaa tekemään. (Paalijärvi 2021.)

Tarkentavana kysymyksenä asiantuntijalta kysyttiin, kokeeko hän, että urheilijoiden talouden suunnitteluun pitäisi kiinnittää enemmän huomiota. Paalijärvi oli sitä mieltä, että ehdottomasti urheilijoiden talouden suunnitteluun pitäisi kiinnittää huomiota, varsinkin jos tuloja on sen verran, että myös säästöön jää varoja. Paalijärvi kuitenkin painotti, että hänen mielestään talouden hoitoon liittyviä koulutuksia tai kursseja pitäisi lisätä opintoihin, kuten esimerkiksi lukioon. (Paalijärvi 2021.)

Asiantuntijalta kysyttiin seuraavaksi miksi urheilijoille ei kohdisteta talousasioihin liittyvää tukea, koska moni urheilija alkaa saamaan tuloja jo nuoresta iästä lähtien. Paalijärven mukaan varainhoitoyritysten ja pankkien kannalta urheilijat ovat todella rajattu joukko, jotta he kokisivat kohderyhmän semmoisena, johon kyseiset tahot kiinnittäisivät enemmän huomiota. Etenkin tulojen puolesta monet urheilijat eivät sovellu varainhoitoyritysten kohderyhmäksi. Aurator Varainhoito on kuitenkin jo pitkään tehnyt yhteistyötä urheilijoiden kanssa ja heille urheilijat ovat yksi merkittävä kohderyhmä. (Paalijärvi 2021.)

7.5.3 Urheilijoiden ensiaskeleet säästämisen polulle

Moni urheilija alkaa saamaan tuloja jo nuorena ja tähän liittyen kysyin asiantuntijalta, keeko hän, että urheilijan olisi hyvä alkaa säästämään tai sijoittamaan edes pieni osa tuloistaan, esimerkiksi 10-15 euroa kuukaudessa, jotta urheilija pääsisi alkuun säästämisen kanssa ja tulojen kasvaessa olisi hänellä paremmat valmiudet oman talouden hoitoon. Paalijärvi totesi, että se olisi ehdottomasti tärkeää, mutta korosti tämän koskevan ketä tahansa palkansaajaa eikä vain urheilijoita. Paalijärven mukaan Suomalaiset ovat perinteisesti pitäneet varojaan liikaa pankin käyttötilillä eikä sijoittanut niitä eteenpäin ja urheilijat ryhmänä ei todennäköisesti tee poikkeusta asian suhteen. Paalijärven mukaan viime vuosina Suomessa on menty paljon eteenpäin ja Suomalaiset ovat alkaneet sijoittamaan varojaan enemmän. Tätä on helpottanut myöskin se, että eri palveluntarjoajat tarjoavat nykypäivänä monia palveluita, joista esimerkiksi osakkeen ostaminen tai rahastoon sijoittaminen on tehty helpoksi. Paalijärvi korostaa myöskin pitkäjänteisyyttä sijoittamisen suhteen, koska esimerkiksi osakkeet ovat pitkällä aikavälillä tuottaneet hyvin, vaikka väliin on mahtunut pitkiäkin negatiivisia aikajaksoja. Paalijärvi toteaa myös, että nuorena sijoittamisen aloittaminen tuo kokemusta säästämisen ja sijoittamisen suhteen ja tämä oppi on mahdollisesti tukena, kun tulot alkavat myöhemmässä iässä kasvamaan, jolloin henkilö voi hallinnoida paremmin varojaan. (Paalijärvi 2021.)

Seuraavaksi kysyin asiantuntijalta kannattaako urheilijan säästää urheilijarahaston lisäksi myös suoraan osakkeisiin tai rahastoihin ja näin hajauttaa sijoituksiaan. Paalijärvi ehdottomasti kannustaa sijoittamaan osakkeisiin tai rahastoihin myös urheilijarahaston ohella joko varainhoitajan kautta tai itse hoidettuna, etenkin jos urheilijalla on taloudellinen mahdollisuus siihen. Paalijärvi kuitenkin toteaa, että se on tehtävä myös järkevästi ja jos urheilijalla ei ole sijoittamisesta kokemusta kannattaisi konsultoida alan ammattilaista, ettei urheilija ota liian suuria riskejä ja laita varallisuutensa kiinni esimerkiksi muutaman yrityksen osakkeisiin. (Paalijärvi 2021.)

Asiantuntijalta kysyttiin seuraavaksi mitä neuvoja tai vinkkejä hän antaisi nuorelle urheilijalle, joka alkaa saamaan tuloja. Paalijärven ensimmäinen neuvo oli, ettei urheilijan kannata kiirehtiä asian kanssa vaan kannattaa käyttää aikaa säästämiseen ja sijoittamiseen perehtymiseen ja konsultoida muita. Jos aika tai kiinnostus ei riitä asiaan perehtymiseen Paalijärvi suosittelee kääntymään varainhoidon ammattilaisen puoleen. Paalijärvi toteaa myöskin, että vaikka sijoitettavat varat ovat alussa pieniä niin sillä ei ole mitään merkitystä, jokaisen pitäisi suhteuttaa säästöt omaan elämään ja pienen puskurin rakentamisen pahan päivän varalle on myöskin järkevää suositeltavaa. Tiivistettynä Paalijärvi sanoi, että perehtymällä itse asiaan ja kysymällä neuvoja pääsee jo pitkälle sijoittamisen ja säästämisen suhteen.

Lisäksi asiantuntijalta kysyttiin miten urheilijan kannattaa säästää tai sijoittaa. Paalijärven mukaan kannattaisi aloittaa miettimällä millä aikajaksolla mahdollisesti tarvitsee kyseisiä

varoja käyttöön. Mikäli säästöaika on pitkä ja urheilija miettii, että ei tulisi tarvitsemaan kyseisiä varoja seuraavan viiteen vuoteen niin Paalijärvi suosittelee sijoittamaan suoriin osakkeisiin. Mikäli tietää tarvitsevänsä varoja lyhyemmällä aikavälillä korkorahastot voivat olla hyviä kohteita, mutta myös pankin käyttötilillä voi ja kannattaa pitää osa säästöistä. Paalijärvi korostaa, että mitä nuorempi henkilö on niin sitä suurempi osakepaino sijoittamisessa voisi olla, etenkin mikäli sijoitettavia varoja kerryttää tasaisesti vuosien ajan, jolloin saadaan myös ajallinen hajautus sijoituksiin.

8 Yhteenveto

Tässä luvussa analysoimme tutkimuksen tuloksia ja tehdään johtopäätökset. Lisäksi kappaleen lopussa käydään läpi mahdollisia jatkotutkimusehdotuksia.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää suomalaisten ammattijalkapalloilijoiden taloudellista säästämistä, jalkapalloilijoiden tarpeet mahdolliselle tuelle taloudellisiin asioihin liittyen sekä urheilu-uran jälkeiseen elämään valmistautumista. Teoreettisessa viitekehyksessä käytiin läpi ammattiurheilijan määritelmää sekä urheilijoiden tyypillisiä ura- ja koulutuspolkuja. Teoriaosuuden keskeisiä kohtia oli urheilijoiden taloudellinen asema Suomessa ja siihen liittyvät edut ja ongelmat. Lisäksi käytiin läpi urheilijarahastoa sekä säästämisen hyötyjä.

Suomalaisten ammattiurheilijoiden asema on hieman erikoinen, etenkin verrattaessa normaalissa työssä oleviin palkansaajiin. Suomessa urheilijoiden tulot eivät useimmissa tapauksissa ole kovin suuria sekä heidän työttömyys- ja eläketurvansa ovat heikkoja. Esimerkkinä eläketurva, jossa normaali työntekijä maksaa eläkemaksuja 7,15 prosenttia saamastaan ansiotulostaan, niin urheilijoista vain ne, joiden tulot ylittävät 11 800 euroa vuositasolla maksavat eläkemaksuja, mutta vain 4,5 prosenttia saamistaan tuloista. Lisäksi, toisin kuin normaalilla palkansaajilla, urheilijat eivät ole oikeutettuja ansiosidonnaiseen työttömyyspäivärahaan jäätyään työttömäksi. Urheilijoilla sopimukset ovat usein lyhyitä, useimmiten vain vuoden tai muutaman vuoden pituisia kerrallaan. Myöskin loukkaantumisriskit ovat huomattava uhka urheilu-uran kannalta. Toisaalta urheilija voi alkaa saamaan tuloja jo hyvin nuorena ja tulot voivat nopeasti nousta menestyksen myötä.

Opinnäytetyön empiirinen osuus toteutettiin kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä. Tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella, joka lähetettiin viiteen jalkapallojoukkueeseen, joista kolme on Suomen korkeimmalla sarjatasolla Veikkausliigassa ja kaksi toiseksi korkeimmalla sarjatasolla Ykkösessä. Yhdessä joukkueessa on noin 25 pelaajaa, joten kysely tavoitti 125 jalkapallopelaajaa. Tästä ryhmästä 41 pelaajaa vastasi kyselyyn.

8.1 Säästäminen

Tutkimuksen perusteella jalkapalloilijat alkavat saamaan urheilusta palkkaa jo nuorena. Tutkimukseen osallistuneista pelaajista suurin osa sai ensimmäisen rahallisen sopimuksen 15-18-vuotiaana. Tätä tietoa verrattaessa teoriaosuuteen voidaan todeta, että ne jalkapalloilijat, jotka saavuttavat ammattijalkapalloilun tason jo nuorena, alkavat saamaan tuloja jo nuoresta iästä huolimatta. Useimmat vastanneista on käynyt koulua sekä saanut tuloja urheilusta samanaikaisesti.

Kokonaisuudessaan 35 pelaajaa (n=41) oli säästänyt urheilu-uran aikana ja kuusi urheilijaa ei ollut säästänyt. 20 vastaajista olisi kaivannut tukea säästämisen ja 13 pelaajaa olisi todennäköisesti aloittanut säästämisen tai sijoittamisen aiemmin, mikäli olisi saanut siihen tukea. Tämän tiedon pohjalta voidaan sanoa, että jalkapalloilijoille suunnattu talousoppimisen tuen tarve on selkeä.

Tutkimustuloksiin perustuen jalkapalloilijat alkavat saamaan tuloja jo nuorena ja uskon, että monella olisi mahdollisuus säästää tai sijoittaa osa tuloistaan. Mielestäni olisi tärkeää saada urheilijat säästämisen ja sijoittamisen polulle, jotta tulojen kasvaessa heillä olisi paremmat valmiudet oma talouden hallintaan. Paalijärven (2021), Paasin (2015) sekä Saarion (2016, luku 5) mukaan kaikkien olisi hyvä alkaa säästämään ja sijoittamaan jo mahdollisimman aikaisin, vaikka pienillä summilla.

8.2 Urheilijarahasto ja uran jälkeisen elämän suunnittelu

Urheilijarahasto on yksi valtion kehittämä veroetu suomalaisille urheilijoille. Se mahdollistaa osan urheilusta saatujen tulojen rahastoinen verovapaasti urheilijarahastoon, antaessa näin verohyödyn urheilijalle. Verot maksetaan vasta urheilu-uran päättyessä, kun varoja aletaan nostamaan.

Kyselyyn vastanneista urheilijoista 21, eli 52 prosenttia oli kuullut urheilijarahastosta ja näistä neljä olisi halunnut saada tietää siitä aiemmin, kuin milloin siitä kuuli. Suurin osa oli kuullut siitä pelaajayhdistykseltä. Näistä jalkapalloilijoista neljä pelaajaa on hyödyntänyt urheilijarahastoa, eli rahastoinut osan urheilusta saamistaan tuloista. Vastaavasti 20 jalkapalloilijaa ei ollut siitä kuullut lainkaan. Huomioitavaa on se, että näistä 20 pelaajasta, jotka eivät ole kuulleet urheilijarahastosta, kahdeksan pelaajaa olisivat tulojensa puolesta pystyneet hyödyntämään urheilijarahastoa. Kaikista vastanneista (n=41) 28 pelaajaa, eli 68 prosenttia haluaisi tietää enemmän urheilijarahastosta.

Jalkapallon pelaajayhdistys on viime vuosina tehnyt paljon hyvää työtä jalkapalloilijoiden avuksi. Tulosten pohjalta parantamisen varaa on kuitenkin paljon, koska lähes puolet tutkimukseen osallistuneista jalkapalloilijoista ei ollut siitä kuullut aiemmin. Vaikka

pelaajayhdistys ei tietenkään ole yksin vastuussa urheilijarahastosta tiedottamisesta, on se selkein linkki muiden tahojen ja pelaajien välillä.

Urheilijarahasto ei kuitenkaan ole täydellinen kaikille urheilijoille. Ensinäkin, urheilijarahaston hyödyntämiseen vaaditaan 11 800 euron urheilusta saatuja vuosituloja. Tähän kyselyyn vastanneista kuudella pelaajalla ei olisi mahdollisuutta hyödyntää urheilijarahasto, koska heidän urheilusta saatavat tulot jäävät alle vaaditun rajan. Kymmenen urheilijan, joiden tulot olivat 701-1100 olisivat olleet todella rajamailla olisivatko he voineet hyödyntää urheilijarahastoa, koska esimerkiksi jalkapallokausi kestää noin 10-11 kuukautta, jolloin heidänkään tuloinsa eivät välttämättä olisi riittäneet urheilijarahaston hyödyntämiseen. Lisäksi koen, että urheilijarahastosta varojen nostaminen on hankalampaa, mikäli varoille tulee syystä tai toisesta tarvetta, koska varat voidaan nostaa vasta urheilijan uran päättyessä sekä tietyissä poikkeustapauksissa. Paalijärven (2021) mukaan yksi urheilijarahaston heikkous on se, että urheilija ei pysty vaikuttamaan rahaston tuottoriskisuhteeseen, koska urheilijarahastossa on ainoastaan yksi rahastosarja.

Mielestäni urheilijarahasto on hyödyllinen etenkin niille pelaajille, joiden tämänhetkiset tulot mahdollistavat rahastoinnin tulevaisuuteen. Näin ollen saadaan hyödynnettyä veroetua ja turvattua myöskin urheilu-uran jälkeistä aikaa. Edellisessä kappaleessa esittämieni mielipiteiden johdosta koen, että jalkapalloilijoiden pitäisi säästää ja sijoittaa myös muihin vaihtoehtoihin kuin urheilijarahastoon. Näin ollen heillä olisi enemmän vaikutusvaltaa minkälaisella riskillä ja tuotto-odotuksella he haluavat säästää tai sijoittaa. Lisäksi etuna omille sijoituksille ja säästöille on se, että varat ovat helpommin likvidoitavissa, mikäli jotain yllättävää tapahtuu ja rahoille olisi tarvetta. Kyselyyn vastanneista jalkapalloilijoista (n=41) 20 pelaajaa on joutunut jossain kohtaa uransa aikana tukeutumaan valtion tukiin, kuten työttömyys- tai sairauspäivärahaan tai toimeentulotukeen. Esimerkiksi näissä tapauksissa urheilijalla tulee tarve likvidoida mahdollisia sijoituksia tai säästöjä, jolloin omat säästöt tai sijoitukset ovat paljon joustavampia kuin urheilijarahastoon rahastoidut varat.

Omissa sijoituksissa on kuitenkin myös omat riskinsä. Kuten Paalijärvi (2021) sanoi, urheilijan ei pitäisi tehdä hätiköityjä päätöksiä, vaan pikemminkin ottaa ensin asioista selvää opiskelemalla sijoittamisesta ja tarvittaessa konsultoida muita tai varainhoidon ammattilaista.

Urheilu-ura päättyy jokaisella urheilijalla jossain kohtaa ja useimmiten se on 30-40 iän paikkeilla. Toisinaan urheilu-ura voi päättyä äkillisesti esimerkiksi loukkaantumiseen tai siihen, että urheilija ei saa uutta pelaajasopimusta. Kun urheilu-ura loppuu, on urheilijan yleensä aloitettava täysin uusi ura. Ammattiurheilu on vaativaa ja aikaa vievää, joten aina urheilija ei ole pystynyt urheilu-uran aikana esimerkiksi kouluttautua tai luoda urheilun ohessa myös toista uraa. On kuitenkin tärkeää, että urheilija suunnittelee urheilu-uran jälkeistä elämää, niin taloudellisesti kuin mahdollisen toisen uran merkeissä, jotta siirtymä olisi

mahdollisimman sujuva. Tässä pelaajayhdistykset sekä muut tahot ovat tehneet paljon työtä ja auttaneet urheilijoita näiden asioiden kanssa.

Suurin osa jalkapalloilijoista oli suunnitellut urheilu-uran jälkeistä elämää tai uraa ja moni heistä oli saanut myös tukea siihen. Neljä pelaajaa kuitenkin kertoi, että olisi kaivannut tukea urheilu-uran jälkeisen elämän suunnitteluun. On erittäin positiivista, että lähes kaikki ovat sitä suunnitelleet ja moni saanut myös tukea siihen, mutta olisi tärkeää saada tavoitettua kaikki jalkapalloilijat ja antaa tarvittaessa tukea urheilu-uran jälkeisen elämän suunnitteluun. Tosin, mielestäni urheilijalla on myös itsellään vastuu asiasta ja hänen pitäisi pyytää tukea tarvittaessa.

Tutkimukseen osallistuneista jalkapalloilijoista 14 pelaajaa piti erittäin tärkeänä ja 18 pelaajaa tärkeänä, että jokin taho urheilupiiristä (pelaajayhdistys, lajiliitto, seurat) opastaisi urheilijoita taloudellisiin asioihin liittyen. 78 prosenttia vastanneista odottaisi tämän tahon olevan pelaajayhdistys. Tämänkin tiedon pohjalta voidaan sanoa, että jalkapalloilijat odottavat saavansa paljon tukea ja opastusta pelaajayhdistykseltä.

8.3 Pohdinta

Empiirisen tutkimuksen vastausten perusteella suurin osa kyselyyn vastanneista jalkapalloilijoista on suunnitellut raha-asioitaan ja on varautunut urheilu-uran jälkeiseen elämään. Joukosta kuitenkin löytyi myös pelaajia, jotka olisivat kaivanneet tähän tukea.

Suurin osa pelaajista oli myöskin säästänyt urheilusta saamia tuloja. Vaikka moni pelaaja olikin säästänyt tai sijoittanut erinäisiin kohteisiin, yli puolet pelaajista olisi kaivannut tukea säästämiseen ja sijoittamiseen.

Moni jalkapalloilijoista olisi kaivannut taloudellista opastusta uran aikana. Esimerkiksi lähes puolet pelaajista ei ole ollut tietoinen urheilijarahastosta, jota ammattuurheilijat voivat hyödyntää. Huomioitavaa oli se, että osa pelaajista, jotka tulojensa puolesta olisi voinut hyödyntää urheilijarahastoa, ei ollut siitä kuullut lainkaan. Myöskin säästämiseen ja sijoittamiseen liittyen enemmistö vastaajista olisi tarvinnut tukea. Vaikka suurin osa pelaajista oli säästänyt jollain tapaa uransa aika, 85 prosenttia pelaajista olisi kaivannut tukea säästämisen ja sijoittamisen suhteen. Moni pelaajista kertoi, että olisi mahdollisesti aloittanut aiemmin säästämisen ja sijoittamisen, mikäli olisi siihen saanut tukea.

Ottaen huomioon urheilijoiden erikoisen aseman yhteiskunnassa, olisi tärkeää saada heille talousopin tukea jo nuorena. Monet jalkapalloilijoista alkavat saamaan tuloja jo 15-18-vuotiaina. Oman talouden hallinta olisi tärkeää jo uran aikana, mutta se korostuu vielä enemmän, kun urheilijan ura tulee päätökseen tai loukkaantuminen päättää uran ennenaikaisesti. Jos pelaajille saataisiin tukea säästämisen ja sijoittamisen aloittamiseen olisi heillä pitkä

sijoitusaika, joka tukee ajatusta ajallisesta hajauttamisesta ja pitkäaikaisen säästämisen hyödyistä (Paalijärvi 2021; Saario 2016, luku 5). Lisäksi olisi tärkeää saada jalkapalloilijoille tarkempaa tietoa urheilijarahastosta ja sen hyödyistä.

Tutkimuksessa tuli myös ilmi, että pelaajat odottavat eniten apua pelaajayhdistykseltä. Pelaajayhdistys tekee nyt jo hyvää työtä jalkapalloilijoiden kanssa, mutta nähtävästi siinä on myös kehitettävää. Kehitysehdotukseni Jalkapallon Pelaajayhdistykselle olisi ensi alkuun luoda esimerkiksi nettisivuille sivusto, jossa jalkapallopelaajalle olisi koottu heille tärkeimmät vinkit. Heillä on tällä hetkellä internetsivustolla tietoa urheilijarahastosta, mutta sivustoon voisi lisätä esimerkiksi lyhyen tietopaketin muista taloudellisista asioista, joka auttaisi pelaajaa pääsemään alkuun oman talouden hallinnasta sekä säästämisen ja sijoittamisen kanssa. Yksi vaihtoehto on myöskin järjestää tapahtumia tai webinaareja talousasioihin liittyen, jotka kohdennetaan pelaajayhdistyksen jäsenille. Olen myös sitä mieltä, että talousoppia pitäisi selkeästi lisätä myös oppilaitoksiin, kuten lukioon tai ammattikouluun. Näin ollen tavoitettaisiin paljon suurempi joukko, joka varmasti hyötyisi jo varhaisessa vaiheessa näistä aiheista.

Mahdollisen jatkotutkimuksena voisi tehdä selvityksen muiden lajien urheilijoiden taloustaitojen tuen tarpeesta sekä heidän uransa aikaisesta säästämisestä ja sijoittamisesta.

Lähteet

Painetut

Christensen, M. & Sorensen, J. 2009. Sport or School? Dreams and dilemmas for talented young Danish football players. University of Southern Denmark & Aarhus University.

Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvuori, J. 2017. Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Kustannusosakeyhtiö Vastapaino.

Kananen, J. 2008. Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja. Jyväskylän yliopistopaino. Jyväskylä.

Salasuo, M., Piispa, M. & Huhta, H. 2016. Huippu-urheilijan elämänkulku. 2. painos. Helsinki: Unigrafia.

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2015. Kehittämistyön menetelmät. 3.-4. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy

Sähköiset

Basketball Reference, 2020. 2019-2020 NBA player contracts. Viitattu 14.05.2020. <https://www.basketball-reference.com/contracts/players.html>

Dudley, C. 2018. Money lessons learned from pro athletes' financial fouls. Viitattu 14.05.2020. <https://www.cnbc.com/2018/05/14/money-lessons-learned-from-pro-athletes-financial-fouls.html>

Gianmone, Z. 2016. Life after sport: The relationship between athletic identity and mental health outcomes after sport retirement. Viitattu 14.05.2020. <https://open.library.ubc.ca/cIRcle/collections/ubctheses/24/items/1.0223581>

Jalkapallon Pelaajayhdistys. 2020. JPY tukee pelaajia kaksoisuran luomisessa - ”Tärkeä tunnistaa omat vahvuudet”. Viitattu 22.04.2021. <https://jpy.fi/fi/uutiset/jpy-tukee-pelaajia-kaksoisuran-luomisessa-ndash-rdquo-tarkea-tunnistaa-omat-vahvuudet-rdquo->

Jalkapallon Pelaajayhdistys. 2020b. ”Täysin kohtuutonta” - Urheilijoiden sosiaaliturva heikkoa. Viitattu 22.04.2021. <https://jpy.fi/fi/uutiset/taysin-kohtuutonta-quot-urheilijoiden-sosiaaliturva-heikkoa>

Jalkapallon Pelaajayhdistys. 2021. Tapaturmaturva. Viitattu 22.04.2021. <https://jpy.fi/fi/oi-keusturva/tapaturmaturva>

Kela. 2021. Sairauspäivärahan määrä ja maksaminen. Viitattu 22.04.2021. https://www.kela.fi/sairauspaivaraha_maara

Karaffa, J. 2010. Retired National Football League player's perception of financial decisions made: A phenomenological study. https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.com/&httpsredir=1&article=1136&context=fac_dis

Kerri, A. & Courtney, C. 2019. Here's what the average NFL player makes in a season. Viitattu 14.05.2020. <https://www.cnbc.com/2019/02/01/heres-what-the-average-nfl-players-makes-in-a-season.html>

Nikula, P. 2020. Fc Inter Turku kirittää huippu-urheilijoita työelämään - nämä viisi asiaa pitää jokaisen oppia. Kauppalehti. Viitattu 21.04.2021. <https://www.kauppalehti-fi.nelli.lau-rea.fi/uutiset/fc-inter-turku-kirittaa-huippu-urheilijoita-tyoelamaan-nama-viisi-asiaa-pitaa-jokaisen-oppia/d218722e-c235-4a14-ba51-df2ae11b1f6d>

Nordnet, 2020. Aloita säästäminen ~~loma~~ tulevaisuutta varten. Viitattu 11.5.2021. https://www.nordnet.fi/fi/kampanjat/aloina?gclid=Cj0KCQjws-OEBhCkARIsAPhO-kIZ22P6AU2p0sQTlaRlqCVdzJ6epGaHdE_Y_1co2hlhjm8zrqVBdibsaApwXEALw_wcB

Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta 276/2009. Viitattu 14.04.2021. <https://fin-lex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090276>

Lämsä, J. 2018. Ammattiurheilijoiden määrä tasaaisessa kasvussa. Viitattu 19.05.2020. <https://kihu.fi/arvointi-ja-seuranta/ammattiurheilijoiden-maara-tasaaisessa-kasvussa/>

Obsido. 2021. Jääkiekkoilijoiden urheilijarahaston sijoitustoiminta ja hallinnointi. Viitattu 21.04.2021. <https://www.obsido.fi/urheilijatulojen-rahastointi/yleista/>

Olympiakomitea. 2018a. Urheilu-uran lopettaminen on aina tiukka paikka. Viitattu 21.04.2021. <https://www.olympiakomitea.fi/2018/04/10/urheilu-uran-lopettaminen-aina-tiukka-paikka/>

Olympiakomitea. 2021. Urasiirtymä. Viitattu 21.04.2021. <https://www.olympiakomitea.fi/huippu-urheilu/urheiluakatemiaohjelma/urasiirtyma/>

Paasi, M. 2015. Vaurastumisen kolme kulmakiveä. Viitattu 12.05.2021. <https://www.nordnet.fi/blogi/vaurastumisen-kolme-kulmakivea/>

Paasi, M. 2015. Kulut jarruttavat tuottoa - mutta miten paljon? Viitattu 12.05.2021. <https://www.nordnet.fi/blogi/kulut-jarruttavat-tuottoa-mutta-miten-paljon/>

Raeste, J. 2021. Konkari-sijoittaja Seppo Saario: Huono sijoittaminen on suurin eriarvoisuuden lähde Suomessa. Viitattu 12.05.2021. <https://www.hs.fi/talous/art-2000007967425.html?share=d6be31a758f2e9cfea00319420858289>

Saario, S. 2016. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin. E-kirja. Talentum Pro.

Suomen Jääkiekkoilijat Ry. 2021. Säätiö. Viitattu 22.04.2021. <https://www.sjry.fi/saatio/>

Suomen urheilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissäätiö. 2021. Olemme luotu urheilijoille. Viitattu 21.04.2021. <https://www.urheilijoidenrahasto.fi/>

Suopuro, M. 2020. Ihmetteletkö urheilijoiden verotietoja? Näin toimii ammattiurheilun mahdollistava järjestelmä, jossa on maailmanmestarin mukaan karkeita epäkohtia. Yle. <https://yle.fi/urheilu/3-11622074>

Tapaturmavakuutuskeskus. 2020a. Urheilija tapaturma- ja eläketurvallain mukaiset euromäärät 2021. <https://www.tvk.fi/uutiset-ja-blogit/uutiset/2020/urheilijan-tapaturma--ja-elake-turvallain-mukaiset-euromaat-2021/>

Tapaturmavakuutuskeskus. 2020b. Ammattiurheilijoiden vakuutustilasto 2020. Viitattu 14.04.2021. <https://www.tvk.fi/tilastot-ja-julkaisusarjat/tilastot/ammattiurheilijoiden-vakuutustilasto/>

TE-palvelut. 2020. Ammattiurheilija. Viitattu 19.05.2020. http://www.ammattinetti.fi/amatit/detail/308_ammatti

Teiskonlahti, K., Kössö, T. & Visuri, R. 2020. Tässä on urheilun tulokärki vuonna 2019: Sami Lepistölle yli miljoona euroa - e-urheilun kärkinimelle kovat veronpalautukset. Viitattu 24.04.2021. <https://yle.fi/urheilu/3-11626844>

Työeläke. 2020. Työnantaja tilittää työeläkemaksut. Viitattu 27.4.2021. <https://www.tyoe-lake.fi/tyonantajan-velvollisuudet/tyonantaja-tilittaa-maksut/>

Verohallinto. 2019. Urheilusta saatujen tulojen verotus. Viitattu 21.04.2021. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48990/urheilusta-saatujen-tulojen-verotus/#6.3-urheilijarahasto>

Veronmaksajat. 2020. Veromuutoksia 2021. Viitattu 21.04.2021. <https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/verotus-2021/#6c48139b>

Yleisurheilun Tuki Rs. 2021. Urheilijarahaston säännöt. Viitattu 21.04.2021. https://www.yleisurheilu.fi/wp-content/uploads/2019/04/YTS_Urheilijarahaston-s%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6t.pdf

Julkaisemattomat

Paalijärvi, M. 2021. Seniori salkunhoitajan haastattelu 25.05.2021. Aurator Varainhoito Oy. Espoo.

Kuviot

Kuvio 1. Joukkue- ja yksilöurheilijoiden vuositulot 2012.	15
Kuvio 2. Säätiöiden tilinpäätökset vuodelta 2019.....	17
Kuvio 3. NFL-pelaajien taloudellisten päätösten tekemisen malli.....	20
Kuvio 4. Kulujen vaikutus sijoitustuottoihin.	23
Kuvio 5. Kysymysten asettelu annetun vastauksen perusteella.	27
Kuvio 6. Vastaajien ikäjakauma (n=41).....	29
Kuvio 7. Työtilanne urheilun ohessa? (n=41).....	29
Kuvio 8. Paljonko kuukausitulosi on tällä hetkellä? (n=41)	31
Kuvio 9. Kuinka paljon olet kuukausitalossa pystynyt säästämään? (n=35).....	34
Kuvio 10. Mitkä olivat syyt sille, että et aloittanut säästämistä aiemmin? (n=35)	34
Kuvio 11. Kuinka tärkeänä koet, että urheilijan piiristä (seurat, pelaajayhdistykset, liitot) pitäisi auttaa urheilijaa myös taloudellisissa asioissa, kuten taloudenhallinnassa sekä säästämisessä/sijoittamisessa? (n=41).....	36

Taulukot

Taulukko 1. Ammattiurheilijoiden vakuutustilasto, vakuutettujen määrä pelikausittain (Tapaturmavakuutuskeskus, 2020).	14
Taulukko 2. Urheilijoiden mielipide tulojen riittävydestä.....	15

Liitteet

Liite 1: Kyselylomakkeen kysymykset.....	50
--	----

Liite 1: Kyselylomakkeen kysymykset

Jalkapalloilijoiden säästäminen

Hyvä Vastaaja,

Tämä kysely on osa opinnäytetyötäni Laurea ammattikorkeakoulussa. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää urheilijoiden säästämistä, urheilu-uran jälkeiseen elämään valmistautumista sekä urheilijoiden tarpeet mahdolliselle tuelle taloudellisiin asioihin liittyen. Kysely on tarkoitettu Suomessa urheileville joukkueurheilijoille.

Kyselyyn vastaaminen vie noin kahdeksan minuuttia aikaa. Kyselyssä on viisi osiota, joista ensimmäisessä kysytään perustietoja ja työllisyystilanteesta. Toisessa osiossa kysytään urheilijarahastosta ja sen tunnettavuudesta sekä urheilu-elämän jälkeisen ajan suunnittelua. Kolmannessa osiossa kysytään tarkemmin säästämisestä, sijoittamisesta ja taloudellisista asioista. Tämän osion vastausten perusteella tulet vastaamaan joko osioon 4 tai osioon 5, riippuen säästämisen tilanteestasi.

Kaikki vastaukset ovat anonymoja eikä yhtäkään vastaajaa voida tunnistaa annetuista vastauksista.

Kiitos kaikille vastaajille.

Annan mielelläni lisätietoja kyselyyn tai aiheeseen liittyen

Ystävällisin terveisin

Astrit Kabashi
astrit.kabashi@student.laurea.fi

*Pakollinen

Edustamasi laji *

☐ Jalkapallo

☐ Muu: _____

Ikä *

- ☐ 15-20
- ☐ 21-25
- ☐ 26-30
- ☐ 31-35
- ☐ 36-40

Koulutus? Valitse korkein käyty tai käynnissä oleva koulutusaste *

- ☐ Peruskoulu
- ☐ Lukio
- ☐ Ammattikoulu
- ☐ Ammattikorkeakoulu
- ☐ Ylempi AMK
- ☐ Yliopisto
- ☐ Muu: _____

Työtilanne urheilun ohessa? *

Mikäli olet täysipäiväinen ammattuurheilija niin valitse vain se vaihtoehto. Mikäli teet muuta työtä tai opiskelet urheilun ohessa valitse muista vaihtoehdoista.

- ☐ Täysipäiväinen ammattuurheilija
- ☐ Osa- tai määräaikainen työ
- ☐ Täysipäiväinen työ
- ☐ Opiskelija

Tulonlähteet? Valitse ensimmäisestä sarakkeesta pääasiallinen tulonlähde. Toisesta sarakkeesta voit valita useamman tulonlähteen, mikäli niitä on. Mikäli sivutuloja ei ole, jätä sarake tyhjäksi.

	Pääasiallinen tulonlähde	Sivutulo
Urheilusta saatavat tulot	☐	☐
Osa- tai määräaikainen työ	☐	☐
Täysipäiväinen työ	☐	☐
Sponsoritulot	☐	☐
Opintotuki	☐	☐
Muut tuet	☐	☐

Minkä ikäisenä sait ensimmäisen rahallisen urheilusopimuksen, mikäli olet saanut tuloja urheilusta? *

- ☐ 15-18
- ☐ 19-22
- ☐ 23-26
- ☐ 27-30
- ☐ 30-35
- ☐ En ole saanut tuloja urheilusta
- ☐ Muu: _____

Mikä oli ensimmäisen sopimuksesi palkka/tulot kuukausitasolla? *

- ☐ 0-200
- ☐ 201-500
- ☐ 501-800
- ☐ 801-1100
- ☐ 1101-1500
- ☐ 1501-2000
- ☐ 2001- tai enemmän
- ☐ Muu: _____

Minkä ikäisenä sait ammattilaissopimuksen, mikäli olet saanut? *

- ☐ 15-18
- ☐ 19-22
- ☐ 23-26
- ☐ 27-30
- ☐ 30-35
- ☐ En ole vielä saanut ammattilaissopimusta
- ☐ Muu: _____

Paljonko kuukausitulosi on tällä hetkellä? Huomioithan kaikki mahdolliset tulot. *

- ☐ 0-300
- ☐ 301-700
- ☐ 701-1100
- ☐ 1101-1500
- ☐ 1501-2000
- ☐ 2001-2500
- ☐ 2501-3000
- ☐ 3001-4000
- ☐ 4001-5000
- ☐ 50001-6000
- ☐ 6001- tai enemmän

Jalkapalloilijoiden säästäminen

*Pakollinen

Urheilijarahasto ja uran jälkeisen elämän suunnittelu

Urheilijat, jotka ovat vakuutettuna tapaturmavakuutuskeskukseen eli tienaa yli 11 800 euroa vuodessa, saavat siirtää maksimissaan 50% / 200 000 euroa vuodessa verovapaasti urheilijarahastoon. Rahastosta voidaan nostaa varoja vasta urheilu-uran päätyttyä. Ura katsotaan päättyneeksi, kun urheilijan tulot jäävät kaksi vuotta perätysten alle 9 600 euron, vammautuminen päättää urheilu-uran tai urheilija itse ilmoittaa uran päättymisestä. Rahastoidut varat on nostettava vähintään kahden vuoden ja enintään 10 vuoden sisällä ja urheilija voi itse määrittää toivotun nostoajan.

Oletko kuullut urheilijarahastosta? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En

Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen "En" voit siirtyä suoraan kysymykseen "Olisitko halunnut tietää tarkemmin urheilijarahastosta?"

Mistä kuult urheilijarahastosta ensimmäisen kerran?

- ☐ Pelaajayhdistykseltä
- ☐ Lajiliitolta
- ☐ Seuralta
- ☐ Joukkuekaverilta
- ☐ Varainhoitajalta
- ☐ Olen ottanut itse selvää
- ☐ Lajin ulkopuoliselta henkilöltä
- ☐ Muu: _____

Olisitko halunnut kuulla/tietää urheilijarahastosta aikasemmin, kuin milloin sait selville?

- ☐ Kyllä
- ☐ En
- ☐ En osaa sanoa

Oletko hyödyntänyt urheilijarahastoa, eli oletko siirtänyt sinne urheilusta saamiasi tuloja?

- ☐ Kyllä
- ☐ En

Kiinnostaisiko sinua tietää tarkemmin urheilijarahastosta? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En

Oletko urheilu-uran aikana joutunut turvautumaan seuraaviin valtion tukiin? Jos olet, valitse vaihtoehdoista kaikki ne tuet joita olet saanut. *

- ☐ Työttömyyspäiväraha
- ☐ Sairauspäiväraha
- ☐ Toimeentulotuki
- ☐ En ole joutunut turvautumaan edellä mainittuihin tukiin

Oletko suunnitellut urheilu-uran jälkeistä elämää/uraa? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En

Onko sinulle tarjottu tukea urheilu-uran jälkeisen elämän suunnitteluun? *

- ☐ Kyllä
- ☐ On tarjottu, mutta en ole ollut kiinnostunut
- ☐ Ei ole tarjottu enkä koe tarvitsevani tukea siihen
- ☐ Ei ole tarjottu, mutta olisin kaivannut tukea

[Takaisin](#)

[Seuraava](#)

Jalkapalloilijoiden säästäminen

*Pakollinen

Talouden hallinta ja säästäminen

Oletko suunnitellut talouttasi, kuten rahan käyttöä tai säästämistä? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En

Oletko saanut tukea talouden suunnittelemiseen tai säästämiseen/sijoittamiseen? Mikäli vastaat kysymykseen "Kyllä" tai "On tarjottu" vastaathan myös seuraavaan kysymykseen. Muutoin voit jättää seuraavan kysymyksen välistä. *

- ☐ Kyllä
- ☐ On tarjottu, mutta en ole ollut kiinnostunut
- ☐ En
- ☐ Ei ole tarjottu, mutta olisin kaivannut tukea
- ☐ Ei ole tarjottu enkä koe kaipaavani tukea

Keneltä sait tukea talouden suunnitteluun tai säästämiseen/sijoittamiseen?
Voit valita useamman vaihtoehdon

- ☐ Koulusta / Opiskeluista
- ☐ Pelaajayhdistykseltä
- ☐ Seuralta
- ☐ Ulkopuoliselta varainhoitajalta / varainhoitoyrityksiltä
- ☐ Pankista
- ☐ Perheeltä / sukulaisilta / kavereilta
- ☐ Muu: _____

Oletko säästänyt/sijoittanut urheilu-uran aikana? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Kyllä, mutta vain pankin säästötilille
- ☐ En

[Takaisin](#)

[Seuraava](#)

Säästäminen

Miten olet säästänyt/sijoittanut? Voit valita useamman vaihtoehdon *

- ☐ Pankin säästötilille
- ☐ Rahastoihin
- ☐ Osakkeet tai ETF-rahastot
- ☐ Asuntosijoittaminen
- ☐ Urheilijarahastoon
- ☐ Muu: _____

Kuinka paljon olet kuukausitasolla pystynyt säästämään tuloistasi? *

- ☐ 1-10%
- ☐ 11-25%
- ☐ 26-50%
- ☐ 51-75%
- ☐ Yli 76%

Olisitko kaivannut apua säästämisen/sijoittamisen suhteen? *

- ☐ Kyllä
- ☐ On tarjottu, mutta en ole ollut kiinnostunut
- ☐ En
- ☐ Ei ole tarjottu, mutta olisin kaivannut tukea
- ☐ Ei ole tarjottu enkä koe kaipaavani tukea

Olisitko mahdollisesti aloittanut säästämisen/sijoittamisen jo aiemmin urasi aikana, mikäli olisit saanut tukea siihen? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En
- ☐ En osaa sanoa

Mitkä olivat syyt sille, että et aloittanut säästämistä aiemmin? *

- ☐ Olen aloittanut säästämisen jo uran alkuvaiheesta lähtien
- ☐ Tulot ei riittänyt
- ☐ Osaaminen ei riitä
- ☐ En tiennyt miten aloittaa
- ☐ Ei ole ollut kiinnostusta

Jälkikäteen mietittynä, olisitko voinut säästää edes pienen osan tuloistasi jo ensimmäisen rahallisen sopimuksen saatuaasi? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En
- ☐ Aloin säästämään jo ensimmäisen sopimuksen aikana

[Takaisin](#)

[Seuraava](#)

En ole säästänyt

Olisitko kaivannut apua säästämisen/sijoittamisen suhteen? *

- ☐ Kyllä
- ☐ On tarjottu, mutta en ole ollut kiinnostunut
- ☐ Ei ole tarjottu, mutta olisin kaivannut tukea
- ☐ Ei ole tarjottu enkä koe kaipaavani tukea

Olisitko mahdollisesti aloittanut säästämisen/sijoittamisen jo aiemmin urasi aikana, mikäli olisit saanut tukea siihen? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En
- ☐ En osaa sanoa

Mitkä olivat syyt sille, että et ole aloittanut säästämistä? *

- ☐ Tulot ei riitä
- ☐ Osaaminen ei riitä
- ☐ En tiedä miten aloittaa
- ☐ Ei ole ollut kiinnostusta
- ☐ Muu: _____

Mistä olisit ensisijaisesti toivonut saavasi tukea säästämiseen/sijoittamiseen? *

- ☐ Seura
- ☐ Pelaajayhdistys
- ☐ Lajiliitto
- ☐ Taloudellisten asioiden hoito ei kuulu seuroille / pelaajayhdistyksille / liitoille
- ☐ Koulu
- ☐ Muu: _____

Jos nyt mietit mennyttä aikaa tai tätä hetkeä, olisiko sinun ollut tai onko sinulla nyt mahdollisuus sijoittaa edes 15€/kk? *

- ☐ On
- ☐ On, mutta summa on niin pieni että sitä on turha lähteä sijoittamaan
- ☐ Ei ole

Takaisin

Seuraava

Talousopin hoitaminen

Kuinka tärkeänä koet, että urheilijan piiristä (seurat, pelaajayhdistykset, liitot) pitäisi auttaa urheilijaa myös taloudellisissa asioissa, kuten taloudenhallinnassa sekä säästämisessä/sijoittamisessa? *

1: En koe ollenkaan tärkeänä. 2: En koe tärkeänä. 3: En osaa sanoa. 4: Koen tärkeänä. 5: Koen erittäin tärkeänä.

1   2   3   4   5

En koe ollenkaan tärkeänä

☐
☐
☐
☐
☐

Koen erittäin tärkeänä

Kuka / ketkä seuraavista tahoista kuuluisi sinun mielestä auttaa urheilijaa taloudellisissa asioissa? *

☐

Seura

☐

Pelaajayhdistys

☐

Lajiliitto

☐

Taloudellisten asioiden hoito ei kuulu seuroille / pelaajayhdistyksille / liitoille

☐

Urheilijan pitäisi itse oppia tai ottaa selvää

☐

Muu:

Takaisin

Lähetä

Liite 2: Toisen liitteen otsikko

